Ազգ
Azg
armenian daily
20 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1997, ՈՒՐԲԱԹ, # 32 (1286)

Աբխազիան շարունակում է պահանջել հավասար կարգավիճակ Վրաստանի հետ

19 ՓԵՏՐՎԱՐ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Աբխազիայի ղեկավար Արձինբան ասաց, թե Թբիլիսիի հետ խաղաղության բանակցությունները չեն վերսկսվի, եթե Վրաստանը չհամաձայնի քննարկումներ անցկացնել համադաշնություն կազմելու հարցի շուրջ: Սուխումում անցկացրած մամլո ասուլիսի ժամանակ Արձինբան նշեց, թե Աբխազիան պահանջում է հավասար կարգավիճակ Վրաստանի հետ:

Դուշանբեում կես ժամվա ընթացքում սպանվել է 6 մարդ

ԴՈՒՇԱՆԲԵ, 19 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՏ: Փետրվարի 19-ի գիշերը Տաջիկստանի մայրաքաղաք Դուշանբեում ահաբեկչական գործողության հետեւանքով զոհվել է 6 մարդ: Կես ժամվա ընթացքում քաղաքի տարբեր շրջաններում գնդակահարվել են Տաջիկստանում Ռուսաստանի սահմանապահ զորախմբի փոխգնդապետը եւ նրա ուղեկիցը, ամերիկյան դեսպանատան պահակախմբի երկու աշխատակից, մեկ միլիցիոներ եւ մեկ երիտասարդ աղջիկ: Եվս մեկ մարդ ծանր վնասվածք է ստացել:

ՄՈՍԿՎԱ

Պետդումայի կհետաքննի Աման Տուլեեւի հայտարարությունը

19 ՓԵՏՐՎԱՐ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Այսօր Ռուսաստանի Պետդումայի կոմունիստ Նիկոլայ Բինդյուկովի առաջարկությամբ անդրադարձավ Հայաստանին ռազմական տեխնիկայի մատակարարումների հարցին: Նիկոլայ Բինդյուկովն ասաց, թե Պետդումայի պարտավոր է ստուգել Աման Տուլեեւի այդ հարցի առնչությամբ արած հայտարարության հիմքում ընկած փաստերը: Սկսված բանավեճում «Յաբլոկոյի» անդամ Սերգեյ Միտրոխինը կարծիք հայտնեց, որ այդ հարցն իր նրբություններն ունի, այդ պատճառով էլ նրա հանրայնացումը, առանց համապատասխան քննության հրապարակավ քննարկելը կարող է վնասել Ռուսաստանի ու Հայաստանի ավանդական բարեկամությանը: Համաձայն կարծիք հայտնեց նաեւ կոմունիստներին հարող «Նարոդովլաստիե» պատգամավորական խմբի առաջնորդ Նիկոլայ Ռիժկովը: Իսկ լիբերալ-ժողովրդավարական կուսակցության առաջնորդ Վլադիմիր Ժիրինովսկին առհասարակ կասկածի տակ առավ նմանօրինակ հարցերով զբաղվելու դումայականների իրավունքը: Ժիրինովսկու կարծիքով, ճիշտ կլինի, եթե Հայաստանին ռազմական տեխնիկայի փոխանցման հարցերով զբաղվի կառավարությունը: Քննարկումից հետո Պետդուման որոշեց հանձնարարել պաշտպանության, ԱՊՀ-ի եւ անվտանգության հարցերով իր կոմիտեներին, անցկացնել խորհրդարանական հետաքննություն: «Ազատության» թղթակցին Վլադիմիր Ժիրինովսկին ասաց, թե յուրաքանչյուր պետություն կարող է աջակցել իր ռազմավարական դաշնակիցներին եւ ամենեւին էլ պարտադիր չէ, որ այդ մասին տեղեկանա ողջ աշխարհը: «Հայաստանը մեր հավատարիմ ռազմավարական դաշնակիցն է եւ մենք, ելնելով մեր իսկ շահերից, պարտավոր ենք նրան, եթե անհրաժեշտ է, նույնիսկ անվճար զենք մատակարարել», ասաց Ժիրինովսկին: Իսկ Նիկոլայ Բինդյուկովը հայտարարեց, թե ինքն ամենեւին էլ միակողմանի, ադրբեջանամետ դիրքորոշում չունի: Պարզապես Պետդուման պարտավոր է վերահսկել կառավարության գործողությունները, քանի որ կաբինետը հակված է դուրս գալ իր իրավասությունների շրջանակից:

ՆԱՏՕ-ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Չեռնոմիրդինի եւ Քինկելի մոտեցումները տարբեր են

ՄՈՍԿՎԱ, 19 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՏ: Փետրվարի 19-ին Ռուսաստանի վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինը եւ Գերմանիայի արտգործնախարար Կլաուս Քինկելը քննարկել են եվրոպական անվտանգության եւ ՆԱՏՕ-Ռուսաստան փոխհարաբերությունների վերաբերող խնդիրները: Հանդիպման ավարտին Քինկելը հայտարարել է, որ Արեւմուտքը մտադիր է կառուցել եվրոպական անվտանգության նոր ճարտարապետություն Ռուսաստանի հետ միասին: Միաժամանակ, նա նշել է, որ ՆԱՏՕ-ի կազմի մեջ նոր անդամների ընդունման հարցը քննարկելիս կողմերը տարբեր մոտեցումներ են ցուցաբերել:

Մոսկվան պատրաստ է քննարկելու ԱՄՆ-ի պետքարտուղարի առաջարկությունը

ՄՈՍԿՎԱ, 19 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Մոսկվան պատրաստ է քննարկելու ԱՄՆ-ի պետքարտուղար Մադլեն Օլբրայթի փետրվարի 18-ին Բրյուսելում արած առաջարկությունները Եվրոպայում ռուսաստանանատօյական բրիգադ ստեղծելու մասին: Սակայն Ռուսաստանն առայժմ այս առթիվ որեւէ պաշտոնական փաստաթուղթ չի ստացել: Այս մասին Մոսկվայում լրագրողներին հայտարարել է ՌԴ զինված ուժերի գլխավոր շտաբի բարձրաստիճան մի ներկայացուցիչ: «Եթե դա չգիտես ումից Եվրոպան պաշտպանելու ինչ-որ ֆոր է, ապա անընդունելի է, այլ բան է, եթե այս միավորումը կատարի խաղաղարար պարտականություններ Բոսնիայում բազմազգ ուժերի գործողությունների օրինակով», ընդգծել է գեներալը:

Ինչպես հաղորդել է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, գլխավոր շտաբի ներկայացուցչն այն կարծիքին է, որ հազիվ թե անհրաժեշտ լինի Եվրոպայում առանձին միավորում ստեղծելը: Կարելի էր քննարկել Ռուսաստանի ստորաբաժանումները ստեղծվող եվրոպական զորակազմի մեջ ներգրավելու հարցը:

Կաթողիկոսի հանդիպումները Ավստրալիայում

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Փետրվարի 15-ին Սիդնեյի եկեղեցում հայ հավատացյալներին իր հայրապետական պատգամը տալուց հետո Նորին սրբությունը այցելել է «Թարգմանչաց», «Ալեք Մանուկյան» եւ «Թումանյան» շաբաթօրյա վարժարանները, ծանոթացել նրանց առօրյային: Երեկոյան «Ռեջինթ» հյուրանոցի սրահում ի պատիվ Վեհափառ հայրապետի տրվել է պաշտոնական ճաշկերույթ՝ մասնակցությամբ պաշտոնական եւ հոգեւոր, բարձրաստիճան հյուրերի: Փետրվարի 16-19-ին Վեհափառ հայրապետը այցելել է Արշակ եւ Սոֆի Գալստյանների Համազգային դպրոց, Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության կենտրոնատեղի, Ավստրալիայի հայկական ասոցիացիա, հանդիպել հայ երիտասարդ-երիտասարդուհիների հետ: Մայր Աթոռի մամլո դիվանից տեղեկացնում են, որ ըստ ծրագրի Վեհափառ հայրապետը փետրվարի 22-26-ը հովվապետական այցելությամբ կայցելի Մելբուռն եւ Կանբերա: Կանբերայի պառլամենտում Նորին սրբություն Գարեգին Ա կաթողիկոսը կհանդիպի Ավստրալիայի վարչապետ Ջոն Հովարդի հետ: Նորին սրբությունը հանդիպումներ կունենա նաեւ եկեղեցական եւ պաշտոնական շրջանակներում:

Գրիգորիս արք. Բունիաթյանը հարձակման չի՞ ենթարկվել

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այն լուրը, թե Շիրակի թեմի առաջնորդ Գրիգորիս արքեպիսկոպոս Բունիաթյանը հարձակման է ենթարկվել Մոնտեվիդեոյում, մարտի 19-ին Ուրուգվայի մայրաքաղաքից հեռախոսազանգով հերքեց ինքը՝ սրբազանը, տեղեկացնելով, որ ոչ ոք իր վրա չի հարձակվել... Սակայն ավելացրեց, որ փողոցում ինքը սայթաքել եւ ընկել է, ու վնասվածք ստանալու հետեւանքով փոխադրվել հիվանդանոց: Այժմ ոտքը գիպսի մեջ է, բժիշկների կարծիքով, կապաքինվի 40 օրից: Այս մասին տեղյակ է պահվել նաեւ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինը: Ոչ ճշտված աղբյուրներից հայտնի է դարձել նաեւ, որ սրբազան հայրը մտադրություն ունի թողնելու Շիրակի թեմի առաջնորդի իր պաշտոնը՝ այլ ծառայության անցնելու նպատակով:

ՀԱՐՑՈՒՊԱՏԱՍԽԱՆ

«Չարամիտ տեղեկատվություններ»՝ «քաղաքական նպատակներով»

Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը հերքում է Վազգեն Սարգսյանի պաշտոնաթողության մասին լուրը

ԱԺ-ի եւ կառավարության փետրվարի 19-ի հարցուպատասխանի ժամանակ Էդուարդ Սողոմոնյանը («Հանրապետություն») անդրադարձավ Հայաստանում աշխատանքի տեղավորման կենտրոնների աշխատանքների արդյունավետության հարցին: Ըստ այդմ՝ հիասթափվեցին եւ համեմատվեցին «ֆայլաբաքարի» եւ հիշյալ կենտրոնների գործունեությունը գործազուրկներին տեղավորելու առումով: Ըստ Սողոմոնյանի՝ պետական կենտրոնները իրենց արդյունավետությամբ զգալիորեն զիջում են «ֆայլաբազարներին»: Ի պատասխան սոցապ նախարար Հրանուշ Հակոբյանը նշեց, որ Հայաստանի ողջ տարածքում գործում են 42 զբաղվածության կենտրոններ, որոնցից 1-ը՝ Երեւանում: Նախարարը միաժամանակ տեղեկացրեց, որ օրվա ընթացքում մոտավորապես 308 մարդ է դիմում այդ կենտրոններին: 1996 թ. Երեւանի զբաղվածության կենտրոնը աշխատանքի է տեղավորել 4015 մարդու: Հրանուշ Հակոբյանը կենտրոնների աշխատանքը համարեց միանգամայն անբավարար, նշելով, որ գործատուներն իրենց հերթին մեղք է տեղյակ պահեն ազատ աշխատատեղերի առկայության մասին:

Հաջորդ ուշագրավ հարցը տվեց Վրիգոր Ավագյանը: Նա պաշտպանության նախարար Վազգեն Սարգսյանին հարցրեց, թե որքանո՞վ են համապատասխանում իրականությանն այն լուրերը, ըստ որի Վ. Սարգսյանը պաշտոնաթող պիտի լինի: Հարցին պատասխանեց նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը: Նա նախ նշեց, որ ուրախ է «վերջին շրջանի բամբասանքներին» պատասխանելու այս հնարավորության համար: Սա ամենեւին բան չէ, ավելացրեց նախագահը, «եթե տեղեկատվություն է, ապա չարամիտ տեղեկատվություն է»: Ապա Տեր-Պետրոսյանը հիշատակեց 1920 թ., երբ որոշ ուժեր «քաղաքական նպատակներով քայքայում էին մեր բանակը»: Ըստ նրա, նմանօրինակ ուժեր կան եւ այսօրվա Հայաստանում:

«Վազգեն Սարգսյանի մասին խոսում են մարդիկ, որոնք նրա ճկույթը չարժեն», եւ որոնք Արցախի հարցում «որեւէ նպաստ չեն բերել»: «Մենք սովորություն չունենք գնահատել մեր ժամանակակիցներին», ընդգծեց Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը: Ըստ նրա, եթե այսօր Հայաստանում կա մեկը, որն արժանի է ազգային հերոսի կոչման, ապա դա Վազգեն Սարգսյանն է: Ըստ այդմ, եթե մեր կառավարության բոլոր անդամները աշխատեին Վ. Սարգսյանի նման բարեխղճորեն, ապա մենք կունենայինք կատարյալ պետություն:

Նախագահի այս ելույթին ԱԺ-ն [illegible] ողջունեց պատասխանել ծափահարություններով:

Ն. Մ.

ՀՀ նախագահը ընդունեց ԼՂՀ վարչապետին

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն ընդունեց Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության վարչապետ Լեոնարդ Պետրոսյանին: Հանդիպմանը, որին մասնակցում էին կառավարության աշխատակազմի ղեկավար-նախարար Գագիկ Շահբազյանը, ֆինանսների նախարար Լեւոն Բարխուդարյանը, էկոնոմիկայի նախարար Վահրամ Ավանեսյանը, հատուկ ծրագրերի վարչության պետ Էդուարդ Ղեւոնդյանը, քննարկվեցին Լեռնային Ղարաբաղի սոցիալ-տնտեսական իրավիճակին վերաբերող հարցեր:

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Ադրբեջանն արդյո՞ք կխախտի ՄԱԿ-ի կանոնադրությունը

Ղարաբաղյան ճգնաժամի կարգավորմանն ուղղված բանակցային գործընթացը չի շարժվի մեռյալ կետից, եթե պաշտոնական Բաքուն չղեկավարվի միջազգային համապատասխան նորմերով: Ադրբեջանական «էսթեբլիշմենթի» կարծր դիրքորոշումը չի նպաստում փոխզիջումային որոշումների որոնմանը, մինչդեռ նման տարբերակների մասին հուշում են միջազգային բազմաթիվ փաստաթղթեր: ԼՂՀ քաղաքական դիտորդների կարծիքով, ՄԱԿ-ի անդամ Ադրբեջանին պետք է հայտնի լինի ՄԱԿ-ի կանոնադրության այն դրույթը, որտեղ հստակորեն արձանագրված է հետեւյալը. «ՄԱԿ-ը ճանաչում է միայն այն պետությունների տարածքային ամբողջականությունը, որտեղ բնակվող ժողովուրդները կամ էթնիկական խմբերը օգտվել են ազգային ինքնորոշման իրենց իրավունքից»: Հենվելով կազմակերպության ինքնորոշման իրավունք է վերապահում նույնիսկ էթնիկական խմբերի համար, այնինչ Բաքուն հրաժարվում է ճանաչել հայկական նախկին ինքնավարության, ինչպես նաեւ 700 հազար լեզգիների ու շուրջ 250 հազար թալիշների ինքնորոշման իրավունքը: Տվյալ պարագայում, դիտորդների համոզմամբ, նպատակահարմար կլիներ եթե ղարաբաղյան կողմը, ղեկավարվելով միջազգային նորմերով, դիմեր Ադրբեջանին փոխզիջումային հետեւյալ առաջարկությամբ. «ԼՂՀ-ն կճանաչի Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականությունը, եթե Ադրբեջանը ըստ ՄԱԿ-ի կանոնադրության պահանջների ճանաչի ԼՂՀ ժողովրդի ինքնորոշման իրավունքը: ԼՂՀ-ն առաջարկում է Ստեփանակերտ ուղարկել ադրբեջանական մի պատվիրակություն, որը կստուգեր հանրաքվեի արդյունքները»:

Նման առաջարկի մերժումը, որին անխուսափելիորեն կդիմի Բաքուն, դիտորդների կարծիքով, մեկ անգամ եւս կհաստատի այն փաստը, որ ՄԱԿ-ի անդամը պարզապես ոտնահարում է այն կազմակերպության կանոնադրությունը, որին անդամակցում է:

ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Չափագիտական վերահսկողությունը կիրականացվի օրենքով

ԱԺ-ի փետրվարի 19-ի նիստում քննարկվեց եւ 1-ին ընթերցմամբ ընդունվեց Հայաստանի Հանրապետության տարածքում չափումների միասնականության ապահովման մասին ՀՀ օրենքի նախագիծը: Օրենքով սահմանվում է ՀՀ տարածքում չափումների միասնականության ապահովման իրավական հիմքերը, ինչպես նաեւ կարգավորվում են պետական կառավարման մարմինների հարաբերությունները ձեռնարկությունների, հիմնարկների, կազմակերպությունների եւ անհատ ձեռներեցների (տնտեսավարող սուբյեկտներ) հետ չափման միջոցների արտադրման եւ թողարկման, շահագործման, ներմուծման, նորոգման հարցերում: Օրենքի նպատակն է չափումների ոչ հավաստի արդյունքների բացասական հետեւանքներից սպառողների իրավունքների եւ օրինական շահերի, ընդհանրապես Հայաստանի տնտեսության պաշտպանությունը:

Չափումների միասնականության ապահովման գործունեության պետական կառավարումն իրականացնում է կառավարության կողմից լիազորված չափագիտության պետական կառավարման մարմինը: Չափումների միասնականության ապահովման ազգային համակարգը ներառում է ա) մեծությունների միավորները եւ չափումների սանդղակները, բ) ազգային չափանմուշները եւ ստուգաչափման սխեմաները, գ) չափումների կատարման մեթոդիկաները, դ) չափագիտական եզրույթներն ու սահմանումները, ե) չափման միջոցների նորմավորվող չափագիտական բնութագրերը, զ) չափման միջոցների տեսակի պետական փորձարկումները, է) չափման միջոցների նկատմամբ պարտադիր պահանջները, ը) չափման միջոցների ստուգաչափումը, չափագիտական վկայագրումը, թ) ստանդարտ նմուշները, ժ) ստանդարտ տեղեկատու տվյալները, ի) չափման համակարգերը, լ) տնտեսավարող սուբյեկտների գործունեության չափման միջոցներ արտադրելու, շրջանառության մեջ դնելու, նորոգելու գործունեության լիցենզավորումը, խ) չափման միջոցների պետական փորձարկումները, ստուգաչափում եւ ստուգաճշտում կատարող լաբորատորիաների հավատարմագրումը, ծ) պետական չափագիտական հսկողությունն ու վերահսկողությունը:

Չափագիտական հսկողության եւ վերահսկողության ոլորտներն առնչվում են բնակչության կյանքի եւ առողջության, շրջակա միջավայրի պահպանմանը, անասնաբուժությանը, սպառողների շահերի պաշտպանությանը, գնորդի եւ վաճառողի միջեւ փոխադարձ հաշվարկներին, արտադրանքի, աշխատանքի եւ ծառայությունների պարտադիր սերտիֆիկացմանը, ազգային եւ միջազգային սպորտային ռեկորդների գրանցմանը եւ այլն:

Չափագիտական հսկողությունն ու վերահսկողությունն իրականացնում է պետական տեսուչը: Նա անարգել մուտք գործելու իրավունք ունի տնտեսավարող սուբյեկտի ծառայողական եւ արտադրական մասնաշենքեր: Միաժամանակ կարող է ծանոթանալ տվյալ սուբյեկտի գործունեության առնչվող փաստաթղթերին անցկացնելու պետական չափագիտական հսկողության: Իր ծառայողական պարտականությունները իրականացնելիս տեսուչը պարտավոր է տնտեսավարող սուբյեկտի ղեկավարին ներկայացնել իր վկայականը: Պետական տեսուչի անօրինական գործողությունների հետեւանքով տնտեսավարող սուբյեկտներին պատճառված վնասը հատուցվում է ՀՀ օրենքներով եւ այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով:

Պետական գլխավոր տեսուչի գործողությունները գանգատարկվում են դատական կարգով:

Այս օրենքն ընդունվելուց հետո 14 պատգամավորների ներկայությամբ քննարկվեց եւ 1-ին ընթերցմամբ ընդունվեց ՀՀ օրենքի նախագիծը ստանդարտացման եւ սերտիֆիկացման մասին:

Դրանով ԱԺ-ի այս եռօրյայի օրակարգը սպառվեց:

ՆԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ԵԿԵՂԵՑԻ

Քրիստոնեության 1700-ամյակի ուխտագնացությունները կսկսվեն հայաստանյան երեք թեմերից

Հայաստանում քրիստոնեության ընդունման 1700-ամյակի տոնակատարության նախապատրաստման ընդհանուր աշխատանքները ղեկավարող Արեւելյան Ամերիկայի ու Կանադայի Կիլիկիո թեմի առաջնորդ Մեսրոպ արքեպիսկոպոս Աշճյանի նախագահությամբ երեկ, Արարատյան թեմի առաջնորդարանում իր հերթական աշխատանքն սկսեց ուխտագնացությունների կազմակերպման հանձնաժողովը:

Այդ աշխատանքները համակարգող՝ Հայ առաքելական եկեղեցու Կանադայի թեմի առաջնորդ Հովնան արք. Տէրտէրյանը հանձնաժողովի քննարկմանն է ներկայացրել ուխտագնացության ծրագրերն ու նպատակները, ըստ որի նախատեսվում է ուխտագնացություններ կազմակերպել բազմաթիվ երկրների սրբավայրեր: Ուխտագնացություններն սկսվելու են այս տարի Արարատյան, Կոտայքի եւ Արմավիրի թեմերից, որոնց կարող են մասնակցել Հայ առաքելական եկեղեցու հավատացյալները՝ տարբեր տարիքի մարդիկ, կազմակերպություններ եւ այլն: Ուխտագնացության հանձնաժողովը Արարատյան թեմի առաջնորդարանում իր աշխատանքը կեզրափակի փետրվարի 23-ին:

Ս. Պ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

2010 թվին շարքից դուրս կգա վերջին ինքնաթիռը

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Մինչեւ 2010 թիվը շարքից դուրս կգա հանրապետության պետական ավիատրանսպորտում այժմ գործող վերջին ինքնաթիռը: Համաձայն ՀՀ տրանսպորտի եւ հաղորդակցության նախարարության տեղեկատվության, միայն այս տարի շահագործումից դուրս կգա առնվազն երեք ինքնաթիռ: Ըստ տեղեկատվության, հնարավոր է, որ շուտով դադարեցվի մասնավոր ավիաընկերությունների կողմից հեռավոր արտասահման փոխադրումներ կատարելը: Նրանց գործունեությունը կսահմանափակվի միայն ԱՊՀ տարածքում:

Հանրապետությունում չկա ԴԱՎ-ի ախտորոշիչ

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՓԱՍՏ: ԴԱՎ (դիմադրողականության անկման վարակ) վիրուսային հիվանդության ախտորոշման համար հանրապետությունում ներկայումս ընդհանրապես վերջացել է անհրաժեշտ ախտորոշիչ նյութը: Համաձայն ՀՀ առողջապահության նախարարության տեղեկատվության, ախտորոշման համար անհրաժեշտ նյութի ձեռքբերման հետ կապված կան որոշակի ֆինանսական դժվարություններ: Ավելացնենք, որ արդեն կես ամսից ավելի է, որ հանրապետությունում չեն իրականացվում ԴԱՎ-ի վիրուսակրության ախտորոշման աշխատանքներ:

Պղնձամոլիբդենային կոմբինատը կվերսկսի աշխատանքը

ՎԱՆԱՁՈՐ, 19 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մարտի 1-ից Զանգեզուրի պղնձամոլիբդենային կոմբինատը կվերսկսի խտանյութի արտահանումը: Այդ մասին տեղեկացրեց կոմբինատի գլխավոր ինժեներ Մ. Հակոբյանը: Կոմբինատն աշխատանքն ընդհատել էր անցած տարվա դեկտեմբերի 15-ին: Պարապուրդի օրերին ձեռնարկությունում մեծածավալ վերականգնողական եւ նախապատրաստական աշխատանքներ են կատարվել:

ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐ

Մասնագետների ուսուցման հայ-ֆրանսիական ծրագիր

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մոտ ժամանակներս Ֆրանսիայի կառավարության քննարկմանը կներկայացվի արտակարգ իրավիճակներին դիմակայման հարցերով մասնագետների ուսուցման բնագավառում հայ-ֆրանսիական համատեղ գործունեության ծրագրի վերջնական նախագիծը, որը արդեն արժանացել է հայկական կողմի հավանությանը: Այս մասին փետրվարի 19-ին կայացած մամլո ասուլիսում հայտնեց ՀՀ արտակարգ իրավիճակների վարչության կադրերի վերապատրաստման ինստիտուտի տնօրեն Համլետ Մաթեւոսյանը:

Ծրագրի վերջնական մշակման եւ համապատասխան հիմնախնդիրների քննարկման նպատակով Հայաստանում է գտնվում Ֆրանսիայի պատվիրակությունը Նենվել-լե-Ռոշեի պրեֆեկտ, Ֆրանսիայի քաղաքացիական պաշտպանության ազգային ինստիտուտի վարչության նախագահ պրն Ժան-Կլոդ Տրեսենի գլխավորությամբ: Ծրագիրը, ըստ պրն Տրեսենի, կիրականացվի եվրախորհրդի շրջանակներում եւ կֆինանսավորվի Ֆրանսիայի կառավարության կողմից: Ծրագիրը բաղկացած է երկու մասից. առաջինը՝ Հայաստանի մարզպետների եւ Ֆրանսիայի պրեֆեկտների փոխանակում-ուսուցումն է, իսկ երկրորդը՝ հայ փրկարարների ուսուցումը Ֆրանսիայում: Բացի դրանից, նախատեսվում է քիմիական վտանգավոր օբյեկտների ղեկավարների ուսուցման կազմակերպում:

Ըստ ՀՀ արտակարգ իրավիճակների վարչության պետի տեղակալ Խաչատուր Կիրակոսյանի, ամենայն հավանականությամբ ծրագիրը կսկսի գործել 1997 թ. հոկտեմբերից:

Հայկական պեռլիտը կառաքվի Իրան

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ կառավարությանն առընթեր «Հայարդշինանյութեր» պետական արտադրական միավորման ձեռնարկությունները 1996 թվականին եւ այս տարվա անցած ժամանակամիջոցում թողարկել են 5,8 միլիարդ դրամի շինանյութ, որը 600 միլիոնով ավելի է նախորդ տարվանից: Թողարկված արտադրանքի՝ ցեմենտ, շինաքար, երեսպատման սալեր, ավազ, պեռլիտ, դրանցից ստացված այլեւայլ նյութեր, մեծ մասը իրացվել է հանրապետությունում: Անցած տարի Վրաստան են առաքվել 30 հազար տոննա ցեմենտ, 12 հազար խորանարդ մետր ավազ, 2500 խորանարդ մետր շինաքար:

ՊԱՄ-ի գլխավոր լեռնագործ Գագիկ Ահարոնյանը ասաց, որ գերատեսչությունը պատրաստ է ապահովել թողարկված արտադրանքի բազմապատիկը, որի համար ստեղծվել են տեխնիկատնտեսական նպաստավոր հիմքեր: Զգալիորեն բարելավվել է արտադրանքի որակը, անհամեմատ մատչելի են դարձել միավորման շատ ձեռնարկությունների արտադրատեսակների գները, ընդլայնվել է դրանց տեսականին: Այնուամենայնիվ, հանրապետությունում շինարարության ցածր տեմպերը սահմանափակում են շինանյութերի արտադրության ծավալները:

Այս տարի պեռլիտ կառաքվի Իրան: Պեռլիտի մեծ պահանջ են ներկայացրել նաեւ Ուկրաինայի առանձին կազմակերպություններ: Իսկ Իսրայել կարտահանվի 30 հազար քառակուսի մետր տուֆի երեսպատման սալիկներ:

Արտահանումները վավերացնելու նպատակով այս օրերին ՊԱՄ-ի ներկայացուցիչները բանակցություններ են վարում հիշյալ երկրների համապատասխան կազմակերպությունների հետ:

Վտանգավոր ըմպելիքներ

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հայաստան ներկրվող մի քանի տեսակի ոչ ալկոհոլային խմիչքների «Հայպետստանդարտի» վերջերս անցկացրած փորձաքննության արդյունքում հայտնաբերվել է, որ դրանք ժամկետանց են եւ չեն համապատասխանում առողջության անվտանգության ապահովման պարտադիր նորմատիվ պահանջներին: Ինչպես տեղեկացրեցին «Հայպետստանդարտի» լրատվական ծառայությունից, դրանք են Cola Football Winners, Cola Original Quality եւ Orange Soda 0,355 լ տարողությամբ ամերիկյան արտադրության զովացուցիչ ըմպելիքները: Խմիչքների նմուշները փորձաքննության են ներկայացվել «ՍԱՍ» ՍՊԸ-ի կողմից, որը ներկրել է յուրաքանչյուր տեսակից մոտ 50 հազ. տուփ:

Վրաստանի պատվիրակությունը լքեց կոնֆերանսի դահլիճը

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Փետրվարի 19-ին Ծաղկաձորում աշխատանքն ավարտեց Կովկասի տարածաշրջանային ուսանողական կոնֆերանսը: Կոնֆերանսի կազմկոմիտեից Արմենպրեսին հայտնեցին, որ առաջին իսկ նիստի ժամանակ, անընդունելի պայմաններ դնելուց հետո, Վրաստանի պատվիրակությունը լքել է դահլիճը, պատճառաբանելով, որ կոնֆերանսին աբխազական կողմից ներկա է Աբխազիայի անջատողական ռեժիմի ներկայացուցիչը:

Կոնֆերանսի ղեկավար Արտակ Գրիգորյանի՝ այդ կապակցությամբ արած հայտարարությունում նշվում է, որ վրացական պատվիրակությունը չգնահատեց հանդիպման կառուցողական եւ գործնական մթնոլորտը եւ ուժ չգտավ իր դիրքորոշումները ներկայացնելու փոխըմբռնման եւ փոխհամաձայնության ոգով: Հայտարարությունը ողջունել են բոլոր մասնակիցները:

Կոնֆերանսի մասնակից պատվիրակություններն ստորագրել են Կովկասի տարածաշրջանային ուսանողական գիտամասնագիտական կենտրոն ստեղծելու որոշումը (ծրագիրն առաջարկել է հայկական կողմը):

Վախճանվեց Վահագն Դեմիրճյանը

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Կյանքի 57-րդ տարում հանկարծամահ եղավ Հայաստանի առողջապահության փոխնախարար, բժշկական գիտությունների թեկնածու Վահագն Դեմիրճյանը: Հրաշալի մանկաբույժը երկար տարիներ առողջապահության նախարարությունում գլխավորել է մայրության ու մանկության ծառայությունը:

Վահագն Դեմիրճյանի ղեկավարությամբ եւ անմիջական մասնակցությամբ Հայաստանում իրականացվել են բազմաթիվ ծրագրեր, որոնք կապված են առողջապահության համակարգի բարեփոխումների հետ:

ՀՀ-ում 500.000 անապահով քաղաքացի

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Ըստ սոցապ նախարարությունից իրազեկ աղբյուրների, այսօր Հայաստանի բնակչության մի ստվար մասը՝ 500.000 քաղաքացի համարվում է սոցիալապես անապահով խավ: Սա պաշտոնական տվյալ է, եւ ըստ նույն աղբյուրի, արդեն հասունացել է այդ խավն էլ զանազանելու՝ նշված քաղաքացիների շրջանում այս կամ այն արտոնությունն ու զեղչը տրամադրելը հստակեցնելու անհրաժեշտությունը: Սոցապ նախարարությունը այս խնդիրը իրականացնելու համար, հավանաբար, կհամագործակցի այլոց հետ: Մասնավորապես, բուժօգնության կամ առողջապահական ծառայության մի մասը անվճար իրականացնելու հարցը կքննարկվի առողջապահության նախարարության մասնագետների ներգրավմամբ եւ այլն:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան է տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863
A STYLE համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Apple Macintosh համակարգչային սարքաւորումը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

Կարեւորագույն խնդիրներից մեկը, որի մասին խոսվում է նախագծում, փախստականների քաղաքացիության շնորհումն է: Արդյոք չափազանց վաղ չէ՞ խնդրին նման լուծում տալը, երբ ՀՀ քաղաքացիներն իրենք կենսական կարեւորագույն հարցերի ապահովության երաշխիքներ չունեն: Եթե քաղաքացիության շնորհումը ինքնանպատակ է դառնում, ապա այդպիսով կարելի է աշխարհում բոլոր հարցերին մեկընդմիշտ վերջակետ դնել: Սակայն ակնհայտորեն դա ձեռքբերում է. ապա մեր հանրապետությունում փախստականները վախենում են կորցնել մինչ այդ հնարավոր օժանդակումը:

– Փախստականները կարիք ունեն հացի եւ քաղաքացիության: Թեպետ վերջին երեք տարվա ընթացքում բարելավվել են նրանց եւ ՀՀ քաղաքացիների կենսապայմանները, բայց շատերը շարունակում են մնալ տնտեսապես վատ վիճակում: Փախստականները մեր գրասենյակի մասնավոր մտահոգության առարկան են, եւ անկախ այն բացերը հստակորեն չեն ձեւակերպված քաղաքացիություն ստանալու վերաբերյալ օրենքում եւ կքննարկվեն առաջիկա սեմինարի ընթացքում: Միգրացիայի միջազգային կազմակերպությունն ինքը չի զբաղվում մարդասիրական օգնության հարցերով: Սակայն Հայաստանում նման գործունեություն ծավալող կազմակերպությունները բազմաթիվ են, որոնք էլ կառավարության հետ համագործակցությամբ ջանում են լուծումներ գտնել: Ժամանակակից պատմության մեջ փոխհատուց-

ՆԱԽԱԳԻԾ

Քաղաքացիության շնորհումը ինքնանպատակ չպետք է լինի

Փախստականների կարգավիճակի մասին օրենքի նախագծի մշակման աշխատանքները սկսվեցին ՄԱԿ-ի նախաձեռնությամբ 1994-ին: ՄԱԿ-ից, Հայաստանի եւ Ֆրանսիայի կառավարություններից, հասարակական կազմակերպություններից ընտրված փորձագետների աշխատանքային խմբի ստեղծած տարբերակը ներկայացվեց ՀՀ առաջին գումարման Գերագույն խորհուրդ: Հարցը չհասցրեց լսվել: Այժմ այն կրկին հրապարակ է հանվել ու քննարկվում է կառավարության, միջազգային եւ ոչ կառավարական կազմակերպությունների շրջանակներում: Ինչպես տեղեկացրել էինք փետրվարի 14-ի մեր համարում, այս օրերին Ժողովրդավարության եւ մարդու իրավունքների կենտրոնի, Միգրացիայի միջազգային կազմակերպության եւ ՄԱԿ-ի փախստականների գծով գերագույն հանձնակատարի նախաձեռնությամբ հասարակական կազմակերպությունների հետ քննության կառնվի օրենքի նախագիծը: Երկու կողմերի առաջարկությունները, նախնական պայմանավորվածության համաձայն գումարվելով կառավարական տարբերակին՝ ամփոփ ձեւով կներկայացվեն ԱԺ ուշադրությանը:

լուծման բանալի չէ: Մանավանդ նորանկախ երկրներում, որոնք դեռեւս չափազանց շատ գործոններից կախում ունեն:

ՄԱԿ-ի փախստականների գծով գերագույն հանձնակատար Ռ. Ռոբինսոնի կարծիքով, քաղաքացիությունը հացի պես մի բան է, որ անհրաժեշտ է մարդկանց: Առաջին հերթին, ըստ տրն Ռոբինսոնի, սա նշանակում է պաշտպանություն պետության կողմից: Այլ հարց է, բոլո՞ր երկրներն են ընդունակ այդ պարտականությունը կատարելու: Թերեւս սա նկատի ուներ գերագույն հանձնակատարը նախկին վարչապետի հետ հանդիպման ընթացքում հայտնելով, որ «ՄԱԿ-ը երբեք չի թողնի Հայաստանը: Նույնիսկ եթե փախստականները դառնան քաղաքացի, միեւնույն է, մենք կշարունակենք օգնել նրանց սերտաճել հասարակությանը»: Քաղաքացիություն ստանալու համար մի շարք երկրներում մարդիկ զինվում են համբերությամբ, որովհետեւ յուրաքանչյուր պետություն որոշակի բարդություններ է ունենում մեխանիկական աճի հետեւանքով ծառացած խնդիրները լուծելիս: Այս պատճառով Միացյալ ազգերի կազմակերպությունը, խրախուսելով փախստականներին քաղաքացիություն շնորհելու գործընթացը, ձեռք է մեկնում Հայաստանի Հանրապետությանը, օժանդակելով նրան իրականացնելու տեղական սերտաճման մի լայնածավալ ծրագիր: Այդպիսին նախատեսվում է նաեւ հաջորդ տարի:

Փախստականների որեւէ խնդիր չի կարող խոչընդոտ դառնալ քաղաքացիություն ձեռք բերելու խնդրում, տեղեկացրեց տրն հանձնակատարը: Բացի այդ, Հայաստանը փոքրիկ երկիր լինելով, չի կարող մեկուսանալ եւ դուրս մնալ սերտաճման այն հզոր գործընթացներից, որ տեղի են ունենում ողջ աշխարհում: Հաստատվելով որպես Հայաստանի քաղաքացի, անհատը դառնում է նաեւ աշխարհի քաղաքացի, հասարակության լիիրավ անդամ: Կազմակերպությունը փորձում է իրականացնել փախստականների սերտաճումը հասարակության մեջ, որի ամենահաստատուն միջոցներից մեկը հպատակագրումն է: Սա խրախուսվում է, բայց չի պարտադրվում: Յուրաքանչյուր քաղաքացի պետք է կամովին որոշում կայացնի: Կյանքը շարունակվում է, եւ պետք է հստակեցնել ծրագրերը՝ մի իրավիճակից անցնելով մյուսին:

– Քաղաքացու կարգավիճակը տարբեր երկրներում տարբեր արժեք ունի: Երբ բարեկեցիկ երկրներում

նից կդառնան նրանք քաղաքացի, թե կմնան փախստականի կարգավիճակում, կշարունակենք օգնել նրանց: Սրանք հարակից նպատակներ են, որ կօժանդակեն գլխավորին՝ փախստականներին նորմալ կարգավիճակ, այն է՝ քաղաքացիություն շնորհելուն: Մեր գրասենյակը գործունեություն է ծավալում երկու ուղղություններով. իրավական եւ սոցիալական: Քաղաքացիություն ստանալով փախստականների համար կդյուրանա իրավական գործողություններ կատարելու հնարավորությունը (բնակվելու, երկրից դուրս գալու եւ այլն): Սոցիալական ոլորտում ցուցաբերում ենք նյութական եւ սոցիալական օժանդակություն, տներ ենք կառուցում:

Հետագայում հնարավոր է հարց առաջանա. հարկ կա՞ օժանդակություն ցուցաբերել այն փախստականներին, որոնք այդպես էլ մտադրություն չունեն քաղաքացիություն ընդունել: Սա նուրբ հարց է, որին զգուշորեն պետք է անդրադառնալ:

Իսկապես գլուխկոտրուկ է հրամցվում. մնալ նույն կարգավիճակում եւ հետագայում հովանի չունենա՞լ, թե դառնալ քաղաքացի եւ օգտվել սովորական քաղաքացու համար չսահմանված արտոնություններից: Երկընտրանքի երկու ծայրում էլ հավանական է կոտրած տաշտակի պատմության կրկնությունը: Սա իսկապես չափազանց նուրբ հարց է: Դրա համար խաղի կանոնները պետք է պարզ լինեն:

Մերի Շիիրն. Միգրացիայի միջազգային կազմակերպության Հայաստանի գրասենյակի ղեկավար. – Քաղաքացիություն շնորհելու մասին օրենքը պատրաստ է, բայց դեռեւս չեն մշակվել գործադրման մեխանիզմները: Դրանով զբաղվում են տարբեր միավորներ, որոնցից մեկը մեր ծրագրի շրջանակներում ստեղծված փախստականների եւ տեղահանվածների հարցերով զբաղվող աշխատանքային խումբն է: Նպատակը ՀՀ կառավարությանն օժանդակելն է Հայաստանում միգրացիոն կառավարման համակարգ ստեղծելու գործում: Ներկայումս մեր խնդիրն է ծանոթացնել մարդկանց քաղաքացիություն ստանալու ընթացակարգին: Սակայն փախստականներն ուզում են վստահանալ, որ այդ դեպքում չեն կորցնի փոխհատուցում ստանալու իրենց իրավունքը Ադրբեջանում կորցրած գույքի, ունեցվածքի: Նրանց հուզում է նաեւ պետական օգնությունից օգտվելու, բնակարանային պայմանների լուծելու խնդիրը: Այս հար-

ման օրինակներ իհարկե, դժվար է գտնել: Դա այնքան էլ հաճախ տեղի չի ունենում: Դրանով են պայմանավորված քաղաքացիություն շնորհելու ընթացքի բարդությունները: Այդուհանդերձ պետական օգնության եւ փախստականների համար բնակարանային շինարարության հարցերը շարունակվում են լուծվել:

Ինչ վերաբերում է փախստականների խնդիրներով զբաղվող կազմակերպություններին, ապա նրանց ստեղծման հիմքում ի սկզբանե ընկած է տվյալ երկրին շուտափույթ օգնել հաղթահարելու ծառացած հիմնահարցերը, որ նշանակում է վաղ թե ուշ դադարել գոյություն ունենալ: Դա նրանց նպատակն է:

– Իրավիճակը, սակայն, անլուծելի խնդիրների առաջ կարող է կանգնեցնել. օրենքի ընդունումից հետո հարցերը միանգամից չեն լուծվի, իսկ կազմակերպությունները, որոնց գործունեությունն անհրաժեշտ է, մնալու են օրենքից դուրս:

– Նման կազմակերպությունների գործունեությունը կդադարի բնականորեն, իր ժամանակին: Մյուս կողմից, սակայն, օրենքի ընդունումը միանգամից չի ազդարարի այդ ծրագրերի ավարտը: Ինչ-որ հարցեր դեռեւս լուծում պետք է գտնեն: Բացի այդ, կազմակերպությունները օգնություն են ցուցաբերում ոչ միայն փախստականներին, այլեւ ունեն առավել ընդլայնված ծրագրեր: Ուրիշ խնդիր է, որ օգնություն հնարավոր լինի ստանալ միայն փախստականի կարգավիճակը հաստատող փաստաթղթեր ներկայացնելով: Բայց սրանք ապագայում քննարկելու հարցեր են, այս պահին մի քիչ վաղ է սրա մասին խոսելը:

Մինչ այսօր Հայաստանի քաղաքացիություն ստանալու սեփական նախաձեռնությունները մատների վրա կարելի է հաշվել (հարց է նույնիսկ, կա՞ նման նախադեպ փախստականների կողմից, թե ոչ, որովհետեւ այդ մասին խոսելիս ստույգ փաստեր չեն բերվում): Քաղաքացիություն ձեռք բերելու խնդրում անշտապ գործելակերպը բացատրվում է նաեւ հետեւյալ գործոնով. շատերը Հայաստանը դիտարկում են միջանկյալ երկիր՝ ավելի բարեկեցիկ վայր տեղափոխվելուց առաջ: Պարզ փաստերը սակայն թույլ են տալիս ենթադրել, որ բարեկեցություն որոնողները միջանկյալ օղակներում չեն կայանել, իսկ Հայաստանում հայտնվածները տեղափոխման սկզբում նման հեռագնա նպատակներ չեն ունեցել...

ԱՆՈՒՇ ԳԱԼՍՏՅԱՆ

ԿԱԴՐԵՐ

Հայաստանի արխիվների հին նոր ղեկավարը

Հայաստանի արխիվային գերատեսչության ղեկավար Հարություն Ֆելեքյանը անցյալ տարվա դեկտեմբերին կրկին վերադարձավ այն նույն պաշտոնին եւ նույն աշխատասենյակ, ինչ զբաղեցնում էր 1991 թվականից ի վեր, եւ որից ազատված էր նույն՝ 1996 թվականին:

Հարություն Հայկի Ֆելեքյանը հայտնի գրականագետ ու հրապարակախոս է: Ծնվել է 1931 թվականին Երեւանում: 1953 թ. ավարտել է Երեւանի պետական համալսարանի միջազգային հարաբերությունների ֆակուլտետը, 1957 թ՝ համալսարանի ասպիրանտուրան: 1957 թվականին աշխատել է «Սովետական գրականություն» ամսագրում որպես գրական աշխատող, 1957–59 թթ. «Սովետական Հայաստան» պաշտոնաթերթի գրականության եւ արվեստի բաժնի վարիչ:

1959–61 թթ. եղել է «Գրական թերթի» քննադատության բաժնի վարիչը, 1961–65 թթ.՝ «Պատմաբանասիրական հանդեսի» բաժնի վարիչ:

1965 թ. աշխատանքի է անցել Հայաստանի Գիտությունների ակադեմիայի պատմության ինստիտուտում որպես հայ մամուլի պատմության բաժնի ավագ գիտաշխատող, միաժամանակ 1967–70 թթ. եղել է «Բանբեր Երեւանի համալսարանի» հանդեսի պատասխանատու քարտուղարը: 1970–77 թթ. գլխավոր խմբագրի տեղակալը (հասարակական կարգով): 1970 թ. պաշտպանել է ատենախոսություն (թեման, ըստ «Գրական տեղեկատուի»՝ «Հայաստանի պարբերական մամուլը սոցիալիզմի կառուցման պայքարում») եւ ստացել պատմագիտության դոկտորի գիտական աստիճան, պրոֆեսոր է 1971 թվականից: 1970–81 թթ. գլխավորել է ԵՊՀ ժուռնալիստիկայի ամբիոնը: 1981–91 թթ. եղել է «Սովետական գրող» հրատարակչության տնօրենը: 1991 թվականին նշանակվել է Հայաստանի Նախարարների խորհրդին առընթեր գլխավոր արխիվային վարչության պետ, 1992 թ.՝ ՀՀ կառավարությանն առընթեր արխիվային վարչության պետ, արխիվային գործի վարչության պետ:

1952–91 թթ. եղել է ԽՄԿԿ անդամ, այժմ անկուսակցական է: Հայաստանի գրողների միության (ՀԳՄ) անդամ է 1963 թվականից, 1976–90 թթ. եղել է ՀԳՄ վարչության անդամ, 1981 թ. նրան շնորհվել է Հայաստանի վաստակավոր ժուռնալիստի պատվավոր կոչում: Պրոֆեսոր Հ. Ֆելեքյանը մի շարք գրքերի, խորհրդահայ մամուլի պատմությանը վերաբերող հետազոտությունների հեղինակ է, թարգմանել է Ալեքսանդր Գերցենի «Եղելություն ու խոհեր» երկը:

ՏԻԳՐԱՆ ԼԻԼՈՅԱՆ

«Եթե հայկազուն ես առաջին անգամ, հայկազուն ես ընդմիշտ»

«Հայաստանի արիներ» հայկազունների ազգային սկաուտական-կադետական-սեպուհական միությունը (ՀԱՄ) ՀՀ առաջին հասարակական կազմակերպությունն է, ունի 6–25 տարեկան 15 հազար անդամ (այդ թվում 2000 աղջիկ), 11 մարզային մասնաճյուղ, հազարավոր հայկազունական, կադետական, սեպուհական ակումբներ, հունվարին տոնել է իր հիմնադրման 9-րդ տարելիցը: ՀԱՄ գործունեությունը, գաղափարախոսական հիմքը, ձեռքբերումները երեկ ժուռնալիստի տանը հրավիրված մամուլի ասուլիսում ներկայացրեց ՀՀ ՀԱՄ ատենապետ, գեներալ-խմբապետ Լեւոն Մխիթարյանը: Ասուլիսին ներկա էին եւ լրագրողների հարցերին պատասխանեցին ՀԱՄ գլխավոր գաղափարախոս Արամ Սիմոնյանը եւ գինդեկ Ալեքսանդր Մելքոնյանը:

Սեպուհ, սկաուտ եւ կադետ բառերի ընդգրկումը միության անվան մեջ կապված է 3 տարբեր, իրար լրացնող տարիքային խմբերի առկայությամբ՝ իրենց կոնկրետ խնդիրներով: 6–8 տարեկանները կազմում են նախամիութենական բաժինը, 8–16 տարեկանները սկաուտներն են, 16–18 տարեկանները՝ կադետները, 18-ից բարձր՝ սեպուհները (երեցները): Երեխաների կրթությունը կազմակերպվում է 3 ուղղություններով՝ մշակութային, մարմնակրթական եւ ռազմասկաուտական: Ըստ տրն Մխիթարյանի, կրթական առաջնորդական մեթոդի էությունը փոքր խմբերով, բնության հետ անմիջական շփման ինքնադաստիարակման միջոցով, «մարտիկ հայ» ձեւավորելն է:

Կազմակերպությունն արտակուսակցական է, որեւէ քաղաքական ուղղության չի հարում: Սկզբունքներն են՝ «Առողջ մարմին՝ առողջ հոգում», «Մեկը բոլորի համար, բոլորը՝ մեկի», «Եթե հայկազուն ես առաջին անգամ, հայկազուն ես ընդմիշտ», նպատակը՝ հայ երեխային փողոցից կտրելը, ազգի, հայրենիքի, կրոնի, դատի վերաբերյալ նախանձախնդրություն դաստիարակելը: Պրն Մխիթարյանը հայտնեց, որ հաջորդ ամիս կվերականգնվի միության «Հայկազունք» թերթի հրատարակությունը, գործում է «Հայկազունք» ռադիոծրագիրը: Միության պատանի անդամների ջանքերով, այսպես կոչված «Կորեայի ձորում», գործում է «Նոր բերդ» ռազմաուսումնական կենտրոնը: Հայ արիների երազանքն է Մանկական երկաթուղին հանձնել «Նոր բերդ»: Կառուցվում է «Փոքր Մհեր» միջնաբերդը, ուր կտեղավորվի ՀԱՄ ճեմարանը եւ սեպտեմբերի 1-ից, թերեւս, ընդունի իր առաջին սաներին: Միությունն ունի օդային ակումբ՝ ութ փոքր երկտեղանոց ինքնաթիռներով եւ դելտապլաններով (տեխնիկա, որ չունի ՊՆ-ը, ասաց միության ատենապետը): Կազմակերպության շարքերում ընդգրկված են դոցենտներ, պրոֆեսորներ: Տպագրության են պատրաստ մի շարք դասագրքեր:

Լ. Պ.

Խմբագրության կողմից. – Մեզ տարակուսանք է պատճառում ոչ միայն տրն Լ. Մխիթարյանի «գեներալ-խմբապետ» տարօրինակ տիտղոսը, այլ մանավանդ «ռազմասկաուտական» բառակապակցությունը: Միջազգային նորմերով, սկաուտիզմը ոչ մի կապ չունի ռազմականի հետ, եւ որեւէ կազմակերպություն չի կարող սկաուտական կոչվել, երբ ռազմական դաստիարակություն է ընդգրկում:

ՑԱՎԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Ազգ» օրաթերթի աշխատակազմը խոր վշտով ցավակցում է թերթի աշխատակից Արիս Ղազինյանին՝ քեռու

ԷՄԻԼ ՄԱՆԱՍԵՐՅԱՆԻ

անժամանակ մահվան կապակցությամբ:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մամուլ

Քննարկվում է մամուլի օրենքի նախագծի այլընտրանքային տարբերակը

Առանց զանգվածային տեղեկատվության միջոցների մասին լիարժեք օրենքի, առանց լրագրողների իրավունքների, պրոֆեսիոնալ գործունեության անվտանգության ու արժանապատվության ապահովման անհնար է ժողովրդավարության, ազատականության արմատավորումը Հայաստանում: Այդ օրենքը կոչված է ոչ միայն կարգավորելու, այլեւ պաշտպանելու զանգվածային տեղեկատվության միջոցների, առանձնապես լրագրողների իրավունքներն ու ազատությունները: Ամենօրյա կյանքում հաճախ հակված ենք գերագնահատելու կամ թերագնահատելու, անգամ անտեսելու այդ իրավունքները: Մինչ չէ որ հասկանում ենք, որ զանգվածային տեղեկատվության միջոցների իրավունքների ընդլայնումն անբաժան է օրինականության պահպանման գործընթացներից: Միաժամանակ, ոչինչով արդարացված ու հիմնավորված չէ անվստահությունը զանգվածային տեղեկատվության միջոցների, լրագրողների նկատմամբ, նրանց մեջ ներկայիս վարչակարգին սպառնացող վտանգ տեսնելու հիվանդագին, կավելացնեի, հակաժողովրդավարական մտայնությունը: Հասարակական քննարկման է ներկայացված «Զանգվածային տեղեկատվության միջոցների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի այլընտրանքային նախագիծը (տես «Ազգ», 28 հունվար 1997), որը մշակվել է լրագրողների նախաձեռնող խմբի կողմից: Նախագիծը, որ բաղկացած է յոթ գլխից եւ 29 հոդվածներից, շարադրված է լրագրողների համայնքի իրավունքների, պատվի ու արժանապատվության պաշտպանության, ես կասեի, աշխարհընկալման ու պրոֆեսիոնալ էթիկայի տեսանկյունից: Իրավական իմաստով նախագծի հիմքում ընկած է «թույլատրվում է ամեն ինչ, ինչը չի արգելվում օրենքով» առանցքային սկզբունքը: Այն ծանրաբեռնված չէ պրոցեդուրային կանոններով, մեծ թղթաբանություն պահանջող բյուրոկրատական արգելքներով ու քաշքշուկներով: Չնայած իր անվիճելի առավելություններին, օրենքի նախագիծը լեցուն է օրենսդրական տեխնիկայի կանոնների խախտումներով, լեզվաոճական անհարթություններով եւ, պարզապես, մասնագիտական լուրջ բացթողումներով: Դրանք բնորոշ են ողջ տեքստային նյութի բովանդակությանը, ձեւակերպումների ոճին եւ կուլտուրային.

Լրագրողը, նրա իրավունքներն ու պարտականությունները

Շուրջ 200 տարի առաջ բրիտանական պառլամենտը լրագրողներին սիրեց, որ նրանք ծնկաչոք ներողություն հայցեն պառլամենտից, որովհետեւ համարձակվել են հրապարակել նստաշրջանի նյութերը: Այսօր սովորական սպառնալիքն արդեն համարվում է ոչ միայն անհեթեթություն, այլեւ կարող է դատական գանգատարկման տեղիք տալ: Փոխվել է հասարակությունը, փոխվել են մարդիկ, նրանց իրավունքներն ու հասարակական բարքերը:

Հայացք ձգելով նախագծի վրա, միանգամից նկատում ենք 3-րդ գլխի կարեւորությունը ողջ տեքստը հասկանալու, տողատակի մտքերը վերծանելու համար: Սկսենք նրանից, որ հայի ականջի համար արդեն իսկ խորթ է հնչում այդ գլխի վերնագիրը «Լրագրողի իրավունքներն ու պատասխանատվությունները»: Անէ՛ խնդրեմ, հարգելի գրչակիցներ, լրագրային ո՞ր տարածքում եք հանդիպել «[illegible]» հոգնակին. եթե ռուսերենի պարզ փոխադրում է, առայժմ անհրաժեշտ է գտնել հայերեն համարժեքը: Ճիշտ կլիներ այդ գլուխը վերնագրել «Լրագրողը, նրա իրավունքներն ու պարտականությունները»: Առհասարակ, առաջարկում ենք 10-րդ հոդվածի հետեւյալ բովանդակային տարբերակը:

Հոդված 10. Լրագրողը

1. Ներկա օրենքը լրագրող համարում է այն անձին, որը հասարակական կյանքում տեղի ունեցող իրադարձությունների մասին անհրաժեշտ տեղեկություններ է հավաքում, դրանք համակարգում, մեկնաբանում ու նախապատրաստում է հրապարակման: Լրագրողը կարող է զբաղվել վերոհիշյալ գործունեությամբ, գտնվելով խմբագրության հաստիքում, պայմանագրային հիմունքներով կամ ազատ լրագրողի կարգավիճակով՝ համագործակցելով զանգվածային տեղեկատվության մի շարք միջոցների հետ:

2. Ազատ լրագրողի սոցիալական պաշտպանությունն ապահովվում է, իրավական կարգավիճակը հաստատվում է նրա պատկանելիությամբ՝ Հայաստանի լրագրողների կազմակերպությանը կամ լրագրողների միջազգային ճանաչում ունեցող կազմակերպությանը:

3. Լրագրողն իր մասնագիտական գործունեության մեջ ղեկավարվում է ներկա օրենքի նորմերով, հիմնադրույթներով, ինչպես նաեւ լրագրողների միության, որին պատկանում է, պատվի կոդեքսով ու էթիկայով, եթե դրանք չեն հակասում ներկա օրենքի պահանջներին:

Չնայած նախագիծը լրագրողների համայնքի ազնիվ մղումների ու հավաքական պրպտումների արգասիքն է, այնուամենայնիվ նրանում զարմանալիորեն քիչ տեղ է հատկացված լրագրողի իրավունքներին: Տպավորություն է ստեղծվում, թե 11-րդ հոդվածում ընդհանուր մի կույտի մեջ հավաքված է ամեն ինչ՝ տեղեկությունների որոնումը, հավաքումը եւ ուրիշ շատ բաներ: Մենք առաջարկում ենք նույն հոդվածի հստակեցված, իրավաբանական առումով հարաբերականորեն ճշգրիտ տարբերակը:

Հոդված 11. Լրագրողն իրավունք ունի.

– հայթայթել եւ անարգել ստանալ տեղեկություններ իրեն հետաքրքրող հարցերի վերաբերյալ, եթե դրանք չեն հակասում ներկա օրենքի 2-րդ հոդվածի 3-րդ կետի պահանջներին.

– օգտվել իր տնօրինության տակ գտնվող տեղեկություններից, որտեղից լայն հանրությանն իրազեկել պահի հասարակության մեջ տեղի ունեցող գործընթացների մասին.

– ստուգել իրեն տրված տեղեկությունների հավաստիությունը, այդ նպատակով դիմել գանկացած հիմնարկության եւ ցանկացած պաշտոնատար անձի, որոնք, ՀՀ Հիմնական օրենքի համաձայն, պարտավոր են լրագրողին աջակցություն ցույց տալ՝ իր մասնագիտական իրավունքներն ու պարտականություններն իրացնելիս.

– դատի տալ ցանկացած պաշտոնատար անձի (անկախ զբաղեցրած պաշտոնից), գերատեսչության, հիմնարկության կամ կազմակերպության, որոնք լուրջ արգելքներ են ստեղծել լրագրողի մասնագիտական պարտականությունները կատարելիս կամ անօրինական ձեւով հրաժարվել են նրանց անհրաժեշտ տեղեկություններ տալ.

5. Դիմել դատարան կամ լրագրողների պատվի դատարան խմբագրակազմի անդամների կողմից հեղինակի ներկայացրած տեղեկությունները կամայականորեն աղավաղելու համար եւ պահանջել հատուցել բարոյական եւ նյութական վնասը, որ պատճառվել է այդ աղավաղումների հետեւանքով.

6. Մասնագիտական գործունեության մեջ անարգել օգտվել բոլոր անհրաժեշտ տեխնիկական միջոցներից՝ դիկտոֆոններից, կինո-, տեսա- եւ լուսանկարչական սարքավորումներից, սակայն այդ ամենն անել հրապարակավ, հասարակական տեսանելիության շրջանակներում:

12-րդ հոդվածը «Լրագրողի պարտականությունները» աչքի է ընկնում նույն մասնագիտական լեզվաոճի, նորմերի ձեւակերպման եւ ընդհանուր հայեցակարգի մշակման լուրջ թերացումներով, առհասարակ, իրավական կուլտուրայի անբավարար մակարդակով: Մերկախոս չլինելու, միաժամանակ անպտուղ բանավեճի չբռնվելու նպատակով բերում ենք նույն հոդվածի մեր հեղինակային տարբերակը:

Հոդված 12. Լրագրողը պարտավոր է.

– անել հնարավոր ամեն ինչ, որպեսզի իր կողմից տարածվող տեղեկությունը լինի ճշմարիտ եւ բոլոր առումներով հավաստի.

– հաշվի առնել, որ անձնական օգուտ կամ արտոնություններ ստանալու նպատակով լրագրողի իրավունքներից օգտվելը պրոֆեսիոնալ էթիկայի լուրջ խախտում է եւ ենթակա է լրագրողների պատվի դատարանում հրապարակային քննարկման, եթե այդ խախտումը չի ենթադրում քրեական պատասխանատվություն.

– իր գործունեության մեջ ղեկավարվել այն սկզբունքով, որի համաձայն ցանկացած գաղափար պատկանում է նրա հեղինակին, եւ որ ցանկացած գաղափարի հրապարակում պահանջում է հեղինակի վկայակոչում.

– պահպանել որեւէ մեկի անձնական կյանքին վերաբերող տեղեկությունների գաղտնիությունը, եթե չկա այդ անձի գրավոր համաձայնությունը կամ նրա օրինական ներկայացուցչի համաձայնությունը.

– հրաժարվել ցանկացած գաղտնի հանձնարարության կատարումից կամ դատական, ոստիկանական եւ հետախուզական մարմիններում գաղտնի կամ ոչ գաղտնի ծառայությունից.

– ամեն կերպ նպաստել ժողովրդավարական իրավակարգի հաստատմանը եւ սոցիալապես անպաշտպան խավերի շահերի ու իրավունքների հրապարակային պաշտպանությանը:

Զանգվածային տեղեկատվության միջոցների գործունեության կազմակերպումը

Այս անվանումն ունի նախագծի երկրորդ գլուխը:

Խմբագրական եւ մասնագիտական լուրջ շտկման կարիք ունեն նախագծի 5-րդ եւ 9-րդ հոդվածները: Այստեղ նպատակահարմար է ընդգծել հետեւյալ պահերը. զանգվածային տեղեկատվության միջոցների հիմնադրման հետ կապված ծախսերը կրում է հիմնադիրը: Բացի այդ, զանգվածային տեղեկատվության միջոցներից ստացված եկամուտները ենթակա են հարկման ըստ հարկերի մասին օրենքի: Բոլոր դեպքերում հարկման ենթակա չէ եկամուտների այն մասը, որը օգտագործվում է զանգվածային տեղեկատվության միջոց հիմնադրելու ծախսերը փոխհատուցելու, ինչպես նաեւ Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցված բարեգործական հիմնադրամներին նվիրատվություններ կատարելու համար:

9-րդ հոդվածը ցանկալի է տալ հետեւյալ խմբագրական ձեւակերպումներով ու լրացումներով:

Հոդված 9. Խմբագրությունը

1. Պատասխանատու խմբագիրը գործում է աշխատանքային պայմանագրի դրույթներին համապատասխան, որը կնքվել է զանգվածային տեղեկատվության միջոցների հիմնադրի հետ: Իր պաշտոնական գործողություններում խմբագիրը ղեկավարվում է աշխատանքային պայմանագրով եւ ՀՀ օրենքներով:

2. Զանգվածային տեղեկատվության միջոցի խմբագրությունն իրավունք ունի կատարելու ուղղումներ եւ կրճատումներ օգտագործվող նյութի մեջ, որոնք չեն աղավաղում դրա բովանդակությունը: Այդօրինակ գործողությունները պետք է արվեն հեղինակի համաձայնությամբ:

3. Զանգվածային տեղեկատվության միջոցի խմբագրությունը պարտավոր է հեղինակի պահանջով, պահպանել տեղեկատվության աղբյուրի եւ հեղինակի գաղտնիությունը: Թե՛ մեկը, եւ թե՛ մյուսը կարող են գաղտնազերծվել միայն դատարանի պահանջով: Աղբյուրի եւ հեղինակի գաղտնիության պահանջի խախտումը նախատեսում է դրամական տուգանք ՀՀ վարչապետի ամսական աշխատավարձի եռակի չափով:

Ցանկալի է մասնագիտական, նորմատիվ կարգի լրացումներ կատարել ներկա նախագծի 7-րդ գլխում «Զանգվածային տեղեկատվության միջոցների գործունեության դադարեցումն ու կասեցումը»: Ասենք, 29-րդ հոդվածի 2-րդ կետից անմիջապես հետո նպատակահարմար է մտցնել հետեւյալ կետերը.

– գրանցող մարմինը կարող է դադարեցնել զանգվածային տեղեկատվության միջոցի գործունեությունն ու չեղյալ համարել նրա գրանցումն առանց դատարան դիմելու, եթե մեկ տարվա ընթացքում բազմիցս խախտել է ներկա օրենքի 4-րդ հոդվածի պահանջները,

– գրանցող մարմինը կարող է դադարեցնել զանգվածային տեղեկատվության միջոցի գործունեությունը, եթե ժամանակին չի հրապարակել իր տարեկան գործունեության ֆինանսական հաշվետվությունը կամ նախատեսված ժամկետում չի կատարել իր նյութական պարտավորությունները պետության եւ տեղական իշխանությունների հանդեպ, կամ էլ աղավաղել է իր ֆինանսական գործունեության տարեկան հաշվետվությունը:

ՄԱՆՈՒԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ՀԱԿԱՃԱՌՈՒԹՅՈՒՆ

Դավին անտեղյակ, ցավին անտարբեր

Սույն նյութը հրատարակության նախապատրաստելիս մենք մեկ անգամ եւս ընթերցեցինք մեր թերթում պրոֆ. Լեւոն Մկրտչյանի հոդվածը եւ ռուսերեն լեզվի ու մշակույթի այդ ջերմ ջատագովի հոդվածում չհայտնաբերեցինք մայրենի լեզուն ստորադասելու. նրան միայն կենցաղային ոլորտում պահելու որեւէ միտում, ինչի մեջ ամբաստանվում է հոդվածագիրը: Այնուհանդերձ, պահպանելով միշտ մայրենի լեզվի շահերը ամեն ոտնձգությունից զերծ պահելու մեր սկզբունքային դիրքորոշումը, տեղ ենք տալիս սույն պատասխանին, որտեղ սակայն չէինք ուզենա հանդիպել «ազգադավ» եւ «վատ հայ» խսկապես հակազգային որակումներին:

«Երկլեզվությունը ժամանակի թելադրանքն է» վերնագրով հոդվածը տպագրվել է «Ազգ» թերթում «ազգային» խորագրի ներքո: Ճիշտ կլիներ խորագիրը «հակազգային» կոչել: Հեղինակը Լեւոն Մկրտչյանն է: Ես չէի անդրադառնա այս խառնաշփոթ հոդվածին, եթե համոզված լինեի, որ այն ընդամենը մի մարդու տեսակետ է, թեկուզ՝ ակադեմիկոսի: Միշտ էլ եղել են եւ կան ուժեր, որոնք օգտագործել եւ օգտագործում են ազգային արմատներից կտրված «... դավին անտեղյակ, ցավին անտարբեր...» մարդկանց: Բարձր կոչում ունեցող մասնագետը խրվել է լեզվաքաղաքականությանը վերաբերող ոչ պարզ խնդիրների մեջ եւ փորձում է արդարացնել իր ու իր նմանների ազգադավ վարքը:

Նրա հոդվածը կարդացողը հայտնվում է շատ դժվարին կացության մեջ: Նախ պետք է հասկանալ հայերեն գրերով ոչ հայեցի շարադրանքը, հետո տրամաբանական կապ ստեղծել նյութից անտեղյակ մարդու հարցադրումների եւ եզրակացությունների միջեւ, ի վերջո, ափման եզրեր գտնել ստարանես վերնագրի եւ շարադրանքի հայրենաշունչ հավաստիացումների համար:

Երկլեզվությունը, իհարկե, թելադրանք է, բայց ոչ ժամանակի, այլ մեծ տերությունների: Օրինակ՝ «Լեւոն Մկրտչյանին» երկլեզվություն պարտադրել է Խորհրդային Միությունը, եւ լավ է պարտադրել: Այնքան լավ, որ նա այսօր կորցրել է ինքնությունը եւ «երկլեզվությունն» էլ շփոթել երկրորդ լեզվի իմացության հետ:

«Երկլեզվությունը» լեզվաքաղաքականության մեջ վաղուց արդեն եզրույթի (տերմինի) իմաստ ունի եւ նշանակում է հավասար կարգավիճակ եւ իրավունքներ ունեցող երկու լեզուների գոյակցություն կյանքի բոլոր ասպարեզներում՝ կրթության, դատարանների, կենցաղի, գիտության, գործավարության...

Խորհրդային Միության քայքայման տարիներին գոյություն ունեցող զանգվածային երկլեզվության պահպանման համար համառ ջանքեր գործադրվեցին: Բայց հանրապետությունների մեծ մասն ազատվեց «երկրորդ մայրենիի»՝ ռուսերենի ճնշումից՝ պետական լեզվի կարգավիճակ տալով իրենց ազգային լեզվին: «Երկլեզվությունը» լեզուներ իմանալու կամ համաշխարհային մշակույթին շփվելու ցանկությունից չի ծնվում: Այն պարտադրվում է որպես ավելի հզոր, մեծաքանակ ազգի նվաճողական, մշակութային ներխուժման քաղաքականություն: Ճնշման ենթակա բոլոր ազգերը եւ նրանց ներկայացնող անհատները (եթե ինքնապաշտպանության առողջ բնազդ ունեն) ընդդիմանում են այդ գործընթացին, ոչ թե գովերգում այն:

Մեր մեծերից մեկն ասել է. «Մայրենիով ապրում ենք, օտար լեզուները՝ հասկանում եւ օգտագործում»:

Սա նշանակում է, որ օտար լեզուներն ազգերի համար հաղորդակցման միջոց են, բայց ոչ հարատեւման գործոն, ինչպես մայրենին: Օտար լեզուներին տիրապետելն էլ ամբողջ ազգի խնդիրը չէ: Մենք հայերս, թարգմանչաց տոն ունենք: Սա վկայում է այն, որ մեր նախնիք ճիշտ են կազմակերպել աշխարհի հետ մեր շփումը թե՛ «միջնադարում», թե՛ ավելի վաղ: Ինչու ենք մենք մոռացել, որ թարգմանչությունը մասնագիտություն է, իսկ թարգմանությունը՝ ստեղծագործություն:

Պարոն Մկրտչյանը մեջբերել է բուլղարացի բանաստեղծի այն խորիմաստ ձեւակերպումը, թե՝ «Թարգմանությունը լեզվի եւ ազգի պաշտպանական գործոն է», սակայն գլխիվայր է շրջել:

Լավ թարգմանիչը վահան է իր լեզվի համար. նա պաշտպանում է ազգային լեզվամտածողությունը խեղաթյուրումից՝ հնարավորություն տալով առանց ճնշվելու շփվել աշխարհին: Պարոն Մկրտչյանը մասնագիտության բերումով պետք է վահան լիներ, բայց դարձել է թիկունքից հարվածող դաշույն: Նա ասում է. «Մայրենին պետք է աչքի լույսի պես պահենք», բայց «... շատ ազգերի նման երկլեզու լինենք», եւ «հայկական դպրոցներն ու բուհերն էլ պետք է ապահովեն բարձրորակ երկլեզվություն»:

Նրա հոդվածի տրամաբանությամբ մայրենին պետք է մի բարձում (արկղում) տեղ պահենք ու չօգտագործենք կամ էլ լավագույն դեպքում օգտագործենք միայն կենցաղում: Պատկերացնո՞ւմ է, արդյոք, «ընկեր» ակադեմիկոսը, որ սրա հետեւանքով ազգից կվերածվենք ժողովրդի, հետո էլ կդառնանք խառնամբոխ...

Պարոն Մկրտչյանի համար ուզում եմ ձեւակերպել վատ հայի մի սահմանում.

«Վատ հայերը նրանք են, ովքեր մայրենին հավասարեցնում են կամ ստորադասում օտար լեզվին»:

Ուզում եմ նաեւ առանձնացնել լեզվաքաղաքականության 3 դրույթ, որոնք նա խեղաթյուրել է իր հոդվածում.

Զանգվածային երկլեզվությունը ձուլման եւ ուծացման գործոն է:

Ազգային լեզվով կրթվելն ինքնության պահպանման գրավական է:

Թարգմանությունն աշխարհի հետ ազգերի շփման լավագույն եւ անվտանգ միջոցն է:

Ն. ԲԵԺԱՆՅԱՆ
Լեզվի պետական տեսչություն

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

Եվրոպայում չորս հոգուց երեքը (կամ բնակչության 75 տոկոսը) ակնկալում է, որ մինչեւ 2010 թվականը կօգտագործի շրջանառության մեջ դրված միասնական դրամանիշը: Հարցման մասնակցած 10 հոլանդացիներից (որոնք սովորաբար եվրոպամետ են) 9-ը, ից մեկը գերմաներեն գիտի: Ըստ երեւույթին, այստեղ դարձյալ ավանդական պահպանողական վերաբերմունքն է խանգարում:

Ժամանակները փոխվում են: Եվ ժամանակի հետ, հավանաբար, կարծիքներն էլ կփոխվեն:

Խոսելով կարծիքների մասին, գային սահմաններում: Գերմանիայում մենք հետեւում եւ իրականացնում ենք բյուջետային խիստ ծրագրավորված կարգապահություն: Մենք լիովին կբավարարենք Մաաստրիխտի պահանջները: Միայն տնտեսապես բարգավաճ 21-րդ դարը կարող է նաեւ լինել

եվրո. եվրոպական միասնական դրամանիշ

Վիճակագրական տվյալներ եւ հեղինակավոր կարծիքներ

Եվրոպայում ոչ բոլորն են կողմնակից միասնական դրամանիշ մտցնելուն: Բայց հարցախույզների արդյունքները ցույց են տալիս, որ մարդկանց մեծամասնությունը գտնում է, որ այն ոչ միայն շուտով կյանքի է կոչվելու, այլ նաեւ դրան հետեւելու է ավելի խորը ինտեգրացումը: Հետաքրքիր է իմանալ որոշ մանրամասնություններ այդ առնչությամբ:

իսկ նույնքան ավստրիացիների եւ դանիացիների (որոնք ավելի թերահավատ են) երկու երրորդը գտնում են, որ ի վերջո օգտագործելու են եվրոն: Ցարդ ամենադժկամն ու ամենաանդրդվելին համարվող անգլիացիների 10-ից 8-ը միասնական դրամանիշն անխուսափելի են համարում: Շուկայի եւ կարծիքների ուսումնասիրման ինստիտուտի (ՇԿՈՒԻ) կողմից նրանց տրված «Եթե հանրաքվե անցկացվեր միասնական դրամանիշին միանալու վերաբերյալ, ինչպե՞ս կքվեարկեիք» հարցին պատասխանողների երկու երրորդը դեմ է արտահայտվել, 22 տոկոսը՝ կողմ: Նույն հաստատության կողմից գերմանացիների շրջանում անցկացված հարցախույզի արդյունքներով, հարցվողների 52 տոկոսը դեմ է քվեարկել: Իտալիայում, Նիդեռլանդներում, Իռլանդիայում, Լյուքսեմբուրգում հինգից երեքը կողմ են եղել, իսկ շվեդների 54 տոկոսը եւ դանիացիների 60 տոկոսը դեմ: Ավստրիայում 43 տոկոսը դեմ, 23 տոկոսը կողմ են:

Եվրամիությունում ընդհանուր առմամբ 47 տոկոսը կողմ են քվեարկել, 33 տոկոսը դեմ: Կողմ արտահայտվողներն իրենց դիրքորոշումը բացատրում են հետեւյալ առավելություններով. ճանապարհորդելը եւ գնումներ կատարելը ավելի են հեշտանալու, նվազելու են գները, ազատվելու են դրամանիշը փոխանակելու հոգսից:

«Ինչպե՞ս եք պատկերացնում Եվրոպան 2010 թվականին» հարցին պատասխանողների 64 տոկոսը նշել է, որ ակնկալում է միասնական պաշտպանական եւ ռազմական քաղաքականություն: 5-ից 3-ը պատասխանել է, որ Եվրամիության անդամ երկրները կունենան միասնական արտաքին քաղաքականություն: Միայն սկանդինավյան երկրներում հարցման ենթարկվածները դեմ են եղել պաշտպանության եւ արտաքին քաղաքականության բնագավառներում միասնականության խնդրին: Բրիտանացիների եւ սկանդինավցիների ինտեգրացումը շատ արագ է ընթանում, բայց եվրոպացիներից շատերը չեն բաժանում այդ կարծիքը: Նրանց 54 տոկոսը նույնիսկ պահանջում է, որ ավելի արագ ընթանա ինտեգրացումը:

Հետաքրքիր է գերմանացիների դիրքորոշումը: Իրենց բացասական վերաբերմունքը միասնական դրամանիշին նրանք բացատրում են մարկի համեմատությամբ եվրոյի ամրության մտահոգությամբ: Նրանք դեռեւս չեն պատկերացնում, որ եվրոն կարող է նույնքան ամուր դրամանիշ լինել: Բայց Եվրոպայի Միացյալ Նահանգներ՝ հիմնելու հարցին նրանք ավելի դրական մոտեցում են ցուցաբերել, քան ֆրանսիացիները: Բրիտանացիներն ընդհանրապես թշնամական են այդ հարցում: Ինչո՞ւ: Չէ՞ որ Լամանշյան թունելն արդեն գործում է, եւ Անգլիան միացել է Եվրոպային: Չէ՞ որ անգլիացիների մեկ չորրորդը պնդում է, որ ֆրանսերեն, իսկ 10-

տեսնենք, թե եվրոպացի պաշտոնատար անձինք ինչ կարծիքի է միասնական դրամանիշի եւ հետագա ինտեգրացման մասին:

Ժակ Դելոր (1985-94 թթ. Եվրահանձնաժողովի նախագահ):

Եվրոպայի տնտեսական եւ դրամական միասնությունը ուժի մեջ է մտնելու նախապես որոշված ժամկետում 1999 թվի հունվարի 1-ին: Ինձ ծանոթ են, իհարկե, այդ հարցի շուրջ ծավալված հակասական կարծիքները: Ես չեմ թերագնահատում բարձրացված հարցերը, որոնք դեռ լուծում են պահանջում: Բայց միասնական դրամանիշին նայում եմ որպես քաղաքական եւ տնտեսական պահանջներից բխած մեր տասնամյա ջանքերի «պսակ»: Այո, այստեղ քաղաքական գործոնը առաջնային էր: Այն գնալով աճեց 1985-ից ի վեր, այն օրվանից, երբ սկսվեց Եվրոպայի վերակառուցման գործընթացը: Բեռլինյան պատի եւ կոմունիզմի փլուզումից հետո Եվրամիությունը պատրաստ էր իր դռները լայն բացել Կենտրոնական եւ Արեւելյան Եվրոպայի երկրների առաջ: Ճիշտ է, Եվրոպան դեռ շատ խնդիրներ ունի լուծելու, բայց սխալ կլիներ հուսահատվել եւ անտեսել այն ջանքերը, որոնք ուղղված են վերակառուցելու նրա տնտեսական եւ քաղաքական հաստատությունները:

Բարոն Ալեքսանդր Լամֆալուսի (Հունգարիայում ծնված բելգիացի: Նախագահ Եվրոպական դրամական ինստիտուտի, որն առաջիկա տարի պետք է վերակազմավորվի որպես Եվրոպական կենտրոնական բանկ: Այդ ժամանակ էլ նա իր պաշտոնը կհանձնի Հոլանդիայի կենտրոնական բանկի կառավարիչ Ուիմ Դուիսենբերգին):

Ամենակարեւորն այն է, որ տարադրամի փոխանակման տատանումները կդադարեն: Եվրոպան չի դառնա երկրորդ Միացյալ Նահանգները: Այստեղ առանձին երկրներ կպահպանեն իրենց մշակույթը, լեզուն եւ ավանդույթները: Եվրոն դոլարին դուրս չի մղի, այլ կմրցի նրա հետ:

Թեո Ուայգել (Գերմանիայի ֆինանսների նախարար):

Երբ տնտեսությունը պահանջում է զոհաբերություն, քաղաքականությունը չի կարող մնալ նեղ ազ-

խաղաղության դար: Գերմանիան եւ իր գործընկերները պատասխանատվություն ունեն ճիշտ ընտրություն կատարելու: Միայն այդ դեպքում դրա արձագանքը կարող է լինել դրական եւ համեվրոպական:

Ջեյմս Գոլդսմիթ (ծնունդով տեր. Բրիտանիայի ռեֆերենդում (հանրաքվե) կուսակցության հիմնադիրն ու առաջնորդը):

Երբ Բրիտանիան միացավ Եվրահամայնքին, մեզ վստահեցրեցին, որ մեր ինքնուրույնությունն անձեռնմխելի կմնա, որ չենք կորցնի մեր ազգային անկախությունը: Բայց նույնիսկ այդ ժամանակ, Էդուարդ Հիթի իշխանության օրոք կառավարության անդամները քաջ գիտեին, որ ճշմարտությունն ուղիղ հակառակն է: Լորդերի պալատի նախագահը Հիթին ուղղած իր նամակում զգուշացնում էր, որ «ինքնուրույնությունից հրաժարվելու հարցը խիստ լուրջ էր դրված, եւ անհրաժեշտ էր այն երեւան հանել»: Բայց կառավարությունը որոշեց այդ իրողությունը թաքցնել ժողովրդից:

Քաղաքագետները այսօր էլ շարունակում են խաբել մեզ: Ֆինանսների նախարարն, օրինակ, անցյալ նոյեմբերին խորհրդարանի յուրաքանչյուր անդամին ուղղված իր նամակում գրում էր. «Մենք ամբողջովին հսկում ենք մեր ներքին տնտեսական քաղաքականությունը»: Նա երեւի մոռացել է, որ առանց ժողովրդի հետ խորհրդակցելու, կառավարությունը ստորագրել է «Տնտեսական եւ դրամական միասնականության» առաջին եւ երկրորդ փուլերի տակ, այնպես որ մենք ստիպված ենք կատարել մեր պարտավորությունները, որոնցից առաջինն այն է, որ մեր տնտեսական քաղաքականությունը մշակելիս մենք պարտավոր ենք հաշվի առնել ոչ թե միայն Անգլիայի, այլ Եվրամիության շահերը: Նույնիսկ ներկայիս առաջարկվող հանրաքվեն չի կարող մեզ փրկել անկախությունից եւ ինքնուրույնությունից հրաժարվելու մեր ստանձնած պարտավորություններից: Առանց ժողովրդի հետ խորհրդակցելու քաղաքագետները չպետք է քայլերի դիմեն:

«ՆՅՈՒԶՈՒԻՔ»

ԱՆԿԱՐԱ

Թուրքիան բողոքարկում է Լիբանանում հակաթուրքական ֆիլմի ցուցադրումը

ԱՆԿԱՐԱ, 17 ՓԵՏՐՎԱՐ: Այս շաբաթ լիբանանյան հեռուստակայաններից մեկը սկսել է եթեր արձակել յուրաքանչյուրը 45 րոպե տեւողությամբ 30 սերիանոց մի ֆիլմ, որը կոչվում է «Հողի եղբայրները»: Սիրիական արտադրության այդ ժապավենը ներկայացնում է 1912-1918 թթ.-ին արաբ ժողովրդի տառապանքը օսմանյան բռնապետության տակ, հայկական ցեղասպանության եւ բռնագաղթի տեսարաններով:

Փետրվարի 14-ին թուրքական կառավարությունը պաշտոնական բողոք էր ներկայացրել Լիբանանի կառավարությանը, պահանջելով արգելել ֆիլմի եթերարձակումը, այն համարելով հակաթուրքական խարդախություն, որի նպատակն է «հրահրել արաբական ազգայնական զգացումներ եւ ատելություն թուրքերի նկատմամբ»: Թուրքական աղբյուրները նշում են, որ ֆիլմում փոխանակ Օսմանյան Թուրքիայի դրոշի, այսօրվա Թուրքիայի դրոշն է օգտագործվել, որպեսզի «շփոթ առաջանա դիտողի մոտ, թե այդ ժամանակներից ի վեր ոչինչ չի փոխվել այդ երկրում»: Ըստ տվյալների, ֆիլմի պատրաստությանը օգնել է Սիրիայի բանակը՝ զգեստների եւ «կենդանի ուժի» տրամադրմամբ:

Ըստ «Երեւան» տեղեկատվական կենտրոնի, բողոքն անտեսվել է, եւ փետրվարի 18-ին սկսվել է ֆիլմի ցուցադրումը վարչապետ Հարիրիի «Future» հեռուստակայանով:

Թուրք-լատվիական հարաբերություններն ամրապնդվում են

Թուրքական հեռուստատեսության հաղորդմամբ, պաշտոնական այցով Անկարա ժամանեց Լատվիայի նախագահ Ուլմանիսը: Երկու նախագահների միջեւ տեղի ունեցած առանձնազրույցից հետո պատվիրակությունները սկսեցին բանակցությունները: Ստորագրվեցին առեւտրա-տնտեսական համագործակցության եւ ներդրումների պահպանության ապահովման վերաբերյալ համաձայնագրեր: Նախագահ Դեմիրելն ասաց, որ երկու երկրների հարաբերությունները սկսվել են դեռեւս առաջին աշխարհամարտի տարիներից, եւ «Թուրքիան երբեք չի ընդունել Լատվիայի օկուպացումը: Անկախություն ձեռք բերելուց հետո այդ երկիրը պաշտոնապես ճանաչողների մեջ Թուրքիան առաջիններից մեկն է եղել»:

Հանդիպումների ընթացքում շոշափվեցին նաեւ եվրամիությանը, ՆԱՏՕ-ի ընդարձակմանը, թուրք-հունական հարաբերություններին առնչվող խնդիրներ:

Բյուջեի դեֆիցիտը վերացել է

Վարչապետ Ն. Էրբաքանը Բարօրություն կուսակցության խորհրդարանական խմբակցության հերթական խորհրդակցության ընթացքում հայտարարեց, որ անցյալ տարվա հունվարի 68 տրիլիոն լիրայի դեֆիցիտի համեմատ, այս տարվա հունվարին բյուջեում արձանագրվել է 9 տրիլիոն հավելում: Էրբաքանն ասաց. «Այս համեմատությունը պարզորոշ ցույց է տալիս, թե ինչ է 54-րդ կառավարությունը: Մեր կառավարությունը զբաղվում է ոչ թե բամբասանքով ու ճառախոսությամբ, այլ ժողովրդին ծառայելու վեհ նպատակներով»:

TRT

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ռուսաստանի բանակի անձնակազմը կկրճատվի 200 հազարով

18 ՓԵՏՐՎԱՐ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինի հրամանագրով, երկրի զինված ուժերի անձնակազմը մինչեւ այս տարվա ավարտը պետք է կրճատվի 200 հազար զինծառայողով: Նախագահի խոսնակ Սերգեյ Յաստրժեմբսկին ասաց, թե բանակի բարեփոխումն իրականացնելու նպատակով համապատասխան հրահանգներ են տրված կառավարությանը: Զինուժի կրճատման վերաբերյալ Ելցինի հրամանագիրը ստորագրվեց երեկ, պաշտպանության նախարար Իգոր Ռոդիոնովի հետ հանդիպումից հետո: Իգոր Ռոդիոնովը հայտարարեց, որ Ռուսաստանի զինված ուժերում այժմ ծառայում է ավելի քան 1 մլն 700 հազար մարդ: «Կրճատումն անհրաժեշտ է, սակայն դա հարկավոր է անել առանց բանակի մարտունակության անկման: 200 հազար զինծառայողի կրճատման համար անհրաժեշտ է մոտ 10 տրիլիոն ռուբլի», ասաց Իգոր Ռոդիոնովը:

«Խոզի տենդ»-ով վարակված անասունները կոչնչացվեն

18 ՓԵՏՐՎԱՐ, BBC: Հոլանդիայի իշխանությունները հայտարարեցին շուրջ 800 հազար խոզ գնելու եւ ոչնչացնելու իրենց մտադրության մասին երկրի այն շրջաններում, որտեղ տարածվել է «խոզի տենդ» կոչված հիվանդությունը: Տվյալ միջոցառումը կիրառվում է, որպեսզի կանխվի այդ վերին աստիճանի վարակիչ հիվանդության տարածումը: Հոլանդիայի կառավարության հայտարարությունում ասված է, որ գյուղացիներին առաջարկված գինը շատ մոտ կլինի շուկայականին:

ՇՐՋԱՆ

Իրաքը զորքեր է կուտակում Իրանի սահմանին

18 ՓԵՏՐՎԱՐ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Թեհրանի ռադիոն այսօր հաղորդեց, որ անվտանգության ուժերը երկրի կենտրոնական մասում ընդդիմադիր զինված մի խմբավորում են ոչնչացրել, որի հրամանատարական կենտրոնը գտնվում է Իրաքում: Բախման ժամանակ սպանվել է խմբավորման 3 անդամ: Ձերբակալվել է 4-րդ անդամը, իսկ Սպահանի տներից մեկում հայտնաբերվել են Իրաքի արտադրության զենքեր: Թեհրանից ստացված հաղորդագրությունների համաձայն, անցած մի քանի շաբաթվա ընթացքում սպանվել է ավելի քան 20 մոջահեդ, որոնք Իրաքի տարածք են մտել Իրանից: Ասենք, որ Իրան-իրաքյան պատերազմից հետո այս 2 երկրները շարունակաբար մեղադրում են միմյանց ապստամբ տարբեր խմբավորումներին աջակցելու մեջ: Իսկ Իրաքն, ըստ այդ երկրի ընդդիմության հայտարարությունների, զորքեր է կուտակում Իրանի սահմանին: Այդ հայտարարությունների համաձայն, նախագահ Սադդամ Հուսեյնը 2 զորաբանակ է ուղարկել դեպի Իրանի սահման, որտեղ այժմ 50-60 հազարանոց զորք է կուտակված, այսինքն եղած զինվորականների թիվը կրկնապատկվել է, եւ բանակային բոլոր զորամիավորները բերված են բարձր պատրաստություն:

Հիշեցնենք, որ Սադդամ Հուսեյ... որդին դեկտեմբերի 12-ին ենթարկվ... մահափորձի, որի արդյունքում մար... նական լուրջ վնասվածքներ ս... ցավ, եւ Իրաքը համոզված է, որ ս... հարձակումը կազմակերպվել է Ի... նի կողմից:

digitised by A.R.A.R.@

Մշակոյթ

«Թէքէեանական» եւ «Դովլաթեանական» օրեր Լոս Անջելըսի մէջ...

Մեծահռչակ կինոռեժիսոր, Հայաստանի Թէքէեան Մշակութային Միութեան նախագահ Ֆրունզէ Դովլաթեան հազիւ մէկ շաբաթ մնաց Լոս Անջելըսի մէջ, բայց ունեցաւ չափազանց ծանրաբեռնուած յայտագիր մը, որուն ընթացքին գրեթէ ամէն օր հիւրն էր հեռուստակայանի մը: Ան փաստօրէն գրաւած էր Լոս Անջելըսի հայ գաղթօջախին փոքր պաստառները, մանաւանդ որ այստեղ հազարաւորներ ծանօթ են սինեմայի կալուածէն ներս իր նուաճումներուն եւ մեծ ակնածանքով կը խօսին իր արուեստին մասին:

Հինգշաբթի 13 փետրուարին ան հիւրն էր 24 ժամեայ ՀԱՅ ԹԵԼԷ Ռատիոյին, որ ուղիղ եթեր ալիքի սփռեր ունկնդիրներուն հետ հաղորդումը: Այս խիստ հետաքրքրական հաղորդումը, զոր կը վարէ մեծ ժողովրդականութիւն վայելող ասմունքող Նուպէ Աւետիսեանը, անցաւ յուզիչ պայմաններու տակ: Մէկ ժամուան ընթացքին ունկնդիրները հարցերու տարափի մը տակ առին հայրենի կինոռեժիսորը, որ... գտաւ նաեւ իր վաղեմի բարեկամները, գործակիցներն ու երկրպագուները:

Ուրբաթ 14 փետրուարը նշանակալից օր մըն էր թէ՛ Դովլաթեանին եւ թէ ԹՄՄ Արշակ Տիգրանեան վարժարանի աշակերտութեան համար: Առաւօտեան ժամը 8:30-ին վարժարանի 300 աշակերտները շարուած էին բակին մէջ եւ ծափողջոյններով ողջունեցին իրենց յարգելի հիւրը, որ «իր շնորհակալութիւններն էր բերել այն մեծ գործի համար, ու այս վարժարանի աշակերտները կատարում են Գիւմրիի ԹՄՄ վարժարանի իրենց քոյրերին եւ եղբայրներին օժանդակելու ուղղութեամբ»: Ձեր ընդունելութենէն ազդուած կինոռեժիսորը հազիւ ի վիճակի էր զսպելու իր յուզումը, երբ կը պատասխանէր աշակերտներու հարցերուն: Հակիրճ ելոյթներ ունեցան վարժարանի տնօրէն Վարդգէս Գուրեանն ու հոգաբարձական կազմի ատենապետ Գէորգ Մանոսեանը:

Նոյն օրը, «Արմինիա Թուդէյ» հեռուստակայանի գիշերային ծրագրին վրայ կէս ժամ հարցազրոյց մը ունեցաւ հաղորդավար Գրիգոր Յարութիւնեանի հետ: Դովլաթեան պատասխանեց բազմաթիւ հարցերու, Հայաստանի սինեմայի այժմու վիճակէն մինչեւ Հայաստանի ԹՄՄ-ի դէմ կատարուած ոտնձգութիւնները: Ան յոյս յայտնեց, որ Հայաստանի կառավարութիւնը իր օժանդակութիւնը չի զլանար հայկական սինեմային, որ իր գործունէութիւնը շարունակելու համար պէտք ունի պետական նպաստի եւ թիկունքի:

Կիրակի 16 փետրուարին, հեռուստատեսային երկու տարբեր յայտագիրներու վրայ Ֆ. Դովլաթեան հարցազրոյցներ ունեցաւ ծանօթ երկու լրագրողներու Օշին Քեշիշեանի եւ Յակոբ Պողոսեանի հետ: Առաջին հարցազրոյցը սփռուեցաւ «Արմինիըն Թելեքաստ»-ի, իսկ երկրորդը «Հայաստան» հեռուստաժամի վրայ: Ի դէպ յայտնենք, որ Դովլաթեան խօսեցաւ Հայաստանի ԹՄՄ-ի եւ արտասահմանի ԹՄՄ-ի մասնաճիւղերու միջեւ գործակցութեան անհրաժեշտութեան մասին: Ան շեշտեց կարեւորութիւնը այս հոկտեմբերին կայանալիք «Ուխտագնացութիւն դէպի հայրենիք» միջոցառման, արդա յայտնեց, թէ որոշուած է այս տարին անուանել Արշակ Չօպանեանի տարի:

Երկուշաբթի 17 փետրուարի երեկոյեան սփռուեցաւ «Արմինիըն Ներըննըլ Նեթուըրք» հեռուստակայանին տուած Դովլաթեանի հարցազրոյցը: Գրեթէ նոյն ժամուն տեղի ունեցաւ «Կարոս» ֆիլմի ցուցադրութիւնը Գլենդէյլի նշանաւոր սրահներէն մէկուն մէջ: Ցուցադրութենէն առաջ, ներկայ հարիւրաւոր հանդիսականներուն առջեւ ելոյթ ունեցաւ Յակոբ Պողոսեան, որ նշելէ ետք Դովլաթեանի տաղանդաւորներու ներդրումը հայրենի սինեմային, ըսաւ, թէ «Կարոս»ը կը պահէ իր այժմէականութիւնը մանաւանդ այն առումով, որ վառ կը պահէ հայկական հողային պահանջատիրութեան ոգին ներկայ սերունդին մէջ: Ներկաները ջերմ ընդունելութիւն մը վերապահեցին Ֆ. Դովլաթեանին, որ շնորհակալութեան իր խօսքերուն մէջ յատկապէս շեշտը դրաւ մեր ժողովուրդի միասնականութեան եւ այդ միասնականութեան ճամբով մեր խնդիրները լուծելու հրամայականին վրայ: Ցուցադրութենէն ետք ժողովուրդը կարծէք չէր ուզեր բաժնուիլ սրահէն եւ աշխոյժ զրոյցի բռնուած էր սիրելի բեմադրիչին հետ:

«Դովլաթեանական» եւ «Թէքէեանական» մէկ շաբթուան օրերը աւարտեցան եւ հայրենի անուանի կինոռեժիսորը «Կարոս» ֆիլմի ցուցադրութենէն քանի մը ժամ ետք մեկնեցաւ Ուաշինկթըն, ուրկէ պիտի անցնի Բոստոն եւ ապա Երեւան:

Լոս Անջելըս, 17 փետրուար
ՅԱՏՈՒԿ ԹՂԹԱԿԻՑ

ԵՐԵՎԱՆ

Վտանգի տակ են Օհան Դուրյանի հետագա համերգները

Չի բացառվում, որ ավելի քան 110 նվագախմբեր ղեկավարած Օհան Դուրյանը, որին արտասահմանյան մասնագետները համեմատում են Տոսկանինիի, Ստոկովսկու, Բեռնստայնի եւ Կարայանի հետ, 1997 թ. համերգաշրջանում եւ ընդհանրապես այլեւս նվագախումբ չղեկավարի Երեւանում: Այս որոշումը նա պատճառաբանեց այն հանգամանքով, որ Հայաստանի հեռուստատեսության ու ռադիոյի սիմֆոնիկ նվագախումբն այսուհետեւ հնարավոր չէ պահել այն չնչին աշխատավարձով, որ ստանում են երաժիշտները:

Խմբի նվագողների մեծ մասը փոխադրվել է Լորիս Ճգնավորյանի ղեկավարած նվագախումբ, որտեղ արտիստը ստանում է կյանքի ապահովության համար ամսական մոտ 50 դոլարի սահմաններում դրամ, որը վճարում է Լուիզ Սիմոն Մանուկյանի ղեկավարած ՀԲԸՄիությունը:

«1991 թվականին Ֆրանսիայից Հայաստան տեղափոխվելուց հետո առ այսօր 300 հազար դոլարի վնաս եմ կրել, ներառյալ այն 70 հազարը, որը մեր Ֆրանսիա կատարելիք ուղեւորության համար խոստացել ու մինչեւ հիմա «տալիս է» ՀՀ մշակույթի, սպորտի եւ երիտասարդության հարցերի նախկին նախարար Հակոբ Մովսեսը: Հիմա էլ համաձայն աշխատելու կոչ եմ հղել Լորիս Ճգնավորյանին, սակայն, ըստ նրանից եկած լուրերի, ֆիլհարմոնիկի երաժիշտներին «խորհուրդ» չի տրվում աշխատել մեզ հետ, քանի որ դրանով կարող է «բարձրանալ» մեր նվագախմբի... մակարդակը»:

Զրույցի վերջում Օհան Դուրյանն ասաց, որ իր միակ հույսը մնացել է եվրոպական նվագախմբերի հետ հյուրախաղերով հանդես գալը, որը, սակայն, իրեն բոլորովին չի ուրախացնում, որովհետեւ հայրենի ունկնդրի նման երաժշտասերի ինքը ոչ մի տեղ չի հանդիպել: «Ցավում եմ, որ հանկարծ պատնեշ ստեղծվի իմ եւ իմ շատ հարգելի, շատ սիրելի ժողովրդի միջեւ», ավելացրեց Օհան Դուրյանը:

ՎԱՆԻԿ ՍԱՆԹՐՅԱՆ

Արթուր Փափազյանի շոպենյան համերգը ամերիկյան հեռուստաեթերում

Տաղանդավոր դաշնակահար Արթուր Փափազյանի ամբողջովին Շոպենին նվիրված 1995 թվականի համերգը ամերիկյան «Արվեստ եւ զվարճանք» հեռուստացանցի «Նախաճաշ արվեստի հետ» ծրագրով հեռարձակվելու է առաջիկա կիրակի՝ փետրվարի 23-ին, առավոտյան ժամը 9–11-ը: Այս մասին հաղորդելով, «Արմինյըն Միրըր Սփեքթեյթըր» շաբաթաթերթն ավելացնում է, որ Փափազյանի այդ տարվա մարտի 28-ի համերգը «Կառնեգի Հոլի» լեփ-լեցուն դահլիճում «պատմական պրեմիերա» էր, որի ընթացքում «դաշնամուրի մոլուցքով տարված» (ինչպես նրան հաճախ են անվանում) հայ արվեստագետը առաջին անգամը լինելով գերազանց կատարումով ունկնդիրներին ներկայացրեց Ֆրեդերիկ Շոպենի 24 էտյուդներից եւ նախերգանքներից կազմված ամբողջական մի ծրագիր:

Ավելի ուշ, մարտի 17-ին Փափազյանը Նյու Յորքի Լինկոլնի կենտրոնի Էյվըրի Ֆիշեր համերգասրահում հանդես է գալու Մոցարտ, Շոպեն (4 բալլադ) եւ Դեբյուսի (12 նախերգանք) ընդգրկող մի յուրահատուկ համերգով:

Հ. Օ.

Պողոսյանի «Արվարծանը» ամերիկյան էկրաններին

«Նյու Յորք Թայմս մեգըզին» հանդեսն իր փետրվարի 2-ի համարում տպագրել է հակիրճ հարցազրույց հայազգի տաղանդավոր դերասան եւ ռեժիսոր Էրիկ Պողոսյանի հետ, որի նոր՝ «Արվարծան» ֆիլմն այժմ ցուցադրվում է ամերիկյան կինոդահլիճներում:

«Արվարծանում ապրողների համար մարդկանց հետ շփվելու միակ միջոցը շուկա գնալն է: Նրանք գտնում են, որ քաղաքն իր այլասերված թաղերով վտանգավոր վայր է, բայց քաղաքն էլ ունի իր դրական կողմերը եւ որոշակիորեն հաստատված հասարակական արժեքները, որոնցից զուրկ է արվարծանը», նշում է Պողոսյանը հարցազրույցում:

Հ. Օ.

«Մաշտոցի որդիները»՝ «Ազգի» գրադարանին

Փետրվարի 19-ին «Ազգի» խմբագրություն այցելեց Արմենպրեսի գիտամշակութային եւ մարզական լրատվության բաժնի վարիչ, Հայաստանի գրողների միության եւ լրագրողների միության անդամ Վանիկ Սանթրյանը եւ «Ազգի» գրադարանին նվիրեց 1993 թ. Անթիլիասում (Լիբանան) Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսության հովանավորությամբ արեւմտահայերեն հրատարակված իր «Մաշտոցի որդիները» պատմական նովելների գրքի օրինակը:

Հայ մշակույթի մեծ երախտավորների (5–18-րդ դարեր) վարքը ներկայացնող այս գիրքը հեղինակը գրել է 1981–1982 թթ., Լեռնային Ղարաբաղի Մարտունու շրջանի Կարմիր Շուկա գյուղում, հայ մշակույթի երախտավոր Վարդգես Քալանթարյանի պատվերով, որն այդ տարիներին «Պիոներ կանչ» թերթի խմբագիրն էր:

Քալանթարյանի՝ այլ աշխատանքի անցնելուց հետո գրքի հրատարակումը դադարեցվել է թերթի նոր խմբագրի հետ հեղինակի անհամաձայնության պատճառով, սակայն արձակագիր Վիկտոր Բալայանի հանձնարարությամբ այն հաղորդվել է հայկական ռադիոյով, իսկ 1985 թ. լույս տեսել «Սովետական գրող» հրատարակչության կողմից, եռանդուն հրատարակիչ Գեւորգ Դեւրիկյանի ջանքերով: Գրքի հրատարակության գործին մեծապես նպաստել են ակադեմիկոս Հրանտ Թամրազյանի եւ արձակագիր Ստեփան Ալաջաջյանի՝ ձեռագրի համար տված գրական բարձր գնահատականները:

«Մաշտոցի որդիների» հետագա ճակատագրում մեծ դեր է խաղացել Ամենայն հայոց Գարեգին Ա կաթողիկոսը: Նախ Նորին սրբության՝ որպես Մեծի Տանն Կիլիկիո Գարեգին Բ կաթողիկոսի աջակցությամբ, այն հրատարակվեց Անթիլիասում (արեւմտահայերենի փոխադրումը՝ Զարեհ եպիսկոպոս Ազնավուրյանի): Այնուհետեւ, որպես Ամենայն հայոց կաթողիկոս, Նորին սրբությունը Ս. Էջմիածնում իրականացրեց արեւելահայերենի եւս մեկ հրատարակություն (1995 թ.): Իսկ վերջերս գիրքը, այս անգամ արդեն Վեհափառ հայրապետի առաջաբանով, Ս. Էջմիածնում հրատարակվեց ռուսերեն:

Հռչակավոր տենորները արտամուսնական կապերն են գերադասում

Լուչիանո Պավարոտիից (նա կապեր է հաստատել 27-ամյա քարտուղարուհու հետ) եւ Խոսե Կառերասից հետո, որը թողնելով իր գեղեցկուհի կնոջը՝ Մերսեդես Պերեսին, մտերիմ կապեր է հաստատել գերմանուհի մանեկեն Պետր Շլայդի հետ, հերթը հասել է երրորդ տենորին: 56 տարեկանում Պլասիդո Դոմինգոն սիրահարվել է 21-ամյա ռումինուհի Ալեքսանդրա Կոմանին, որը նույնպես սոպրանո է, ինչպես եւ հռչակավոր տենորի կինը՝ Մարթա Օրնելասը: Դոմինգոն ամուսնացած է 35 տարի եւ այդ ամուսնությունից ունի երկու զավակ: Նրա կինը արդեն 60-ական թվականներին թողեց մեծ բեմը եւ ամբողջովին նվիրվեց սիրելի ամուսնուն եւ ընտանիքին:

Մինչեւ վերջերս Ադուա Պավարոտին, Մերսեդես Կառերասը եւ Մարթա Դոմինգոն չէին սիրում միմյանց եւ նախընտրում էին չհանդիպել: Այժմ նրանք հիմնել են «առաջին կանանց ակումբը» եւ կանոնավոր հանդիպումներ ու

նիստեր են գումարում:

Բարդոն ատելությամբ էր սպասում որդու ծնունդին

Բրիժիթ Բարդոյի նախկին ամուսինը՝ Ժակ Շարյեն, եւ նրանց որդին՝ Նիկոլան, պահանջել են հանրահայտ դերասանուհուց, որ վերջինս իր «Բ. Բ.» վերնագիրը կրող գլուխը հանի իր հուշերի գրքից, որտեղ Բարդոն պատմում է, թե ինչ մեծ ատելությամբ էր սպասում իր որդու ծնունդին: «Հիշողությունների գրքում, անշուշտ, կարելի է պատմել, որ երեխայի ծնունդը ցանկալի չի եղել, սակայն այդ մասին կարելի է տարբեր կերպով պատմել, գրված է հայր եւ որդի Շարյեների բողոքի մեջ: Մադամ Բարդոն դուրս է եկել բոլոր սահմաններից եւ կարծում է, որ իրեն ամեն ինչ թույլատրելի է»: Ժակ եւ Նիկոլա Շարյեները գրքի հրատարակչից պահանջել են 5 միլիոն ֆրանկ՝ հասցված բարոյական վնասի համար: Գործի քննության առաջին փուլում բողոքարկումը մերժվել է, քանի որ դատավորը չի գտել, որ անկեղծ խոստովանանքը կարող է բարոյական վնաս հասցնել:

Ռոնի Սքոթը քնաբերի չարաշահումից է մահացել

Ըստ դատաքննիչ Պոլ Նեղմենի վերջերս արձակած վճռի, հայտնի սաքսոֆոնիստ Ռոնի Սքոթը մահացել է «մեծ քանակությամբ քնաբեր ընդունելուց», հաղորդում է «Հերալդ Տրիբյուն» թերթն իր փետրվարի 6-ի համարում: Այդ դեղերը նշանակված են եղել երաժիշտ-նվագողի ատամները արմատական բուժման ենթարկող ատամնաբույժի կողմից: Հիշեցնենք, որ Սքոթին մահացած էին գտել Լոնդոնի իր տանը անցյալ դեկտեմբերի 23-ին: Նա 69 տարեկան էր, եւ նրա լոնդոնյան ակումբը ջազ երաժիշտների համար դարձել էր յուրատեսակ մի «Մեքքա»:

Հ. Օ.

5 մլն ֆրանկ տեսահոլովակի համար

Անգլիայի թագուհու կրտսեր որդու Էնդրյուի նախկին կնոջ, դքսուհի Սառա Ֆերգյուսոնի առաջին գովազդային հոլովակները միանգամայն արգասավոր եղան: Հոլովակում նա ասում է ընդամենը մի քանի բառ, սակայն ստիպված էր 102 անգամ վերսկսել Միացյալ Նահանգներ իր շրջագայությունը Օուշըն Սփրեյի մրգահյութերի առաջին հոլովակի տեսագրության համար: Մի հանգամանք, որը «ստորացրեց» նրան, բայց եւ այնպես 5 միլիոն ֆրանկի չեկը նրա համար սփոփիչ «ադեղանի» կլինի:

[illegible]ՔՈՒՐԻԵՆ»

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ մարզական

ԻՐԱՆ

«Արեւածագի 10 օր»

Սպորտվարչության լրատվական ծառայությունից հայտնում են, որ Իրանում պայքարն ավարտեցին մի շարք մարզաձեւերի ներկայացուցիչները

Իրանում իսլամական հեղափոխության տարեդարձին նվիրված տոնակատարությունների զուգահեռ անցկացվում են համակարգ մարզական մրցումներ, որոնք կրում են FAJR կամ «Արեւածագի 10 օր» անունը եւ տեղի են ունենում փետրվար-մարտ ամիսներին։ Սովորաբար պայքարի ոլորտն են ընդգրկվում տղամարդիկ, որոնք մրցաշարի պարգեւներն են վիճարկում մոտ 20 մարզաձեւերում։ Վերջին տարիներին անցկացվում են նաեւ կանանց մրցումներ, սակայն տղամարդկանց մուտքը դրանց արգելվում է։ Համեմատաբար ուժեղ կազմ են հավաքում ըմբշամարտի, ծանրամարտի, բադմինտոնի եւ մի շարք այլ մարզաձեւերի մրցաշարերում։ Իսկ սուսերամարտի մրցումները հանդիսանում են աշխարհի գավաթի խաղարկության փուլերից մեկը։ Հայաստանի պատվիրակները մրցումներին մասնակցում են 1992 թվականից։ Սովորաբար մեր հանրապետության մարզիկները մասնակցում էին մոտ 10 մարզաձեւերում։ Այս տարի առաջին անգամ մեր մարզիկները ներկայացված են 15 մարզաձեւերում։

Հունա-հռոմեական ոճի ըմբշամարտ։ Մրցումները կայացան Սարի քաղաքում։ Հայաստանը ներկայացրեցին 5 մարզիկներ։

Մրցաշարի հաղթող դարձավ ախուրյանցի Լեւոն Գեղամյանը (85 կգ), երկրորդ պարգեւը նվաճեց գյումրեցի Խորեն Պապոյանը (97 կգ), իսկ երրորդ հորիզոնականին տեղ գրավեց էջմիածինցի ծանրքաշային Հայկազ Գալստյանը։

Ազատ ոճի ըմբշամարտ։ Նոր քաշային կարգում (69 կգ) կրկին իրեն գերազանց դրսեւորեց աշխարհի նախկին չեմպիոն, արարատցի Արայիկ Գեւորգյանը, որը գետընկեց անելով բոլոր մրցակիցներին, արժանացավ հաղթողի կոչմանը։ Երրորդ տեղերը զբաղեցրեցին երեւանցիներ Արմեն Սիմոնյանը (54 կգ) եւ Հաբեթնակ Կուրղինյանը (85 կգ)։

Սպորտային մարմնամարզություն։ Մարմնամարզիկների պայքարին մասնակցեցին Իրանի, Սիրիայի, Թուրքմենստանի եւ Հայաստանի պատվիրակները։ Թիմային հաշվարկում առաջին տեղը գրավեց Հայաստանի հավաքականը։ Անհատական պայքարում բացարձակ հաղթող դարձավ ապարանցի վարպետ Արտյոմ Ավետյանը (օլիմպիական չեմպիոն Ալբերտ Ազարյանի ղեկավարած մարզադպրոցի սան), որը եզրափակիչում շրջանցեց մրցակիցներին առանձին գործիքների (հենացատկ, զուգափայտեր, պտտաձող եւ ազատ վարժություններ) վրա ցույց տված արդյունքներով։ Վերը նշված մրցաձեւում մի շարք հայ մարզիկներ դարձան մրցանակակիրներ։

Թեթեւ ատլետիկա։ Մրցումներին մասնակցեցին 18 երկրների ներկայացուցիչներ։ Հայաստանի հավաքականը գրավեց 3-րդ տեղը։ Հեռացատկի մրցումներում մրցակցությունից դուրս էին մեր հայրենակիցները, որոնք էլ գրավեցին ողջ պատվո պատվանդանը։ Հաղթող դարձավ կապանցի Մերուժան Սարգսյանը (7 մ 13 սմ)։ Երկրորդ եւ երրորդ տեղերը համապատասխանաբար գրավեցին արտաշատցի Վաչիկ Սահակյանը (7 մ 03 սմ) եւ հաղթողի կրտսեր եղբայր Մարատ Սարգսյանը (6 մ 94 սմ)։ Եռացատկի հատվածում 15 մ 64 սմ արդյունքով առաջին տեղը գրավեց երեւանցի Պարգեւ Գրիգորյանը։ Կիսամարաթոնյան վազքում (20 կմ) երրորդ արդյունքը ցույց տվեց հրազդանցի Հայկ Խոջոյանը։ Հայաստանի հավաքականը երրորդը վերջնագիծը հատեց նաեւ 4x200 մ փոխանցումավազքում։ 110 մ արգելավազքում 4-րդ տեղը գրավեց արտաշատցի Տիգրան Սիմոնյանը։

Սուսերամարտ։ Մրցումները անցան մարզաձեւի միջազգային ֆեդերացիայի հովանու ներքո։ Հատկապես ուժեղ կազմ էին հավաքել ճկասուսերի եւ թրասուսերի մրցաշարերը։

Ճկասուսերակիրների պայքարում Հրաչյա Ռուբենյանը տեղ զբաղեցրեց առաջին 16 սուսերամարտիկների թվում։ Միայն առաջին արգելքը հաղթահարեցին Գեւորգի Վահանյանը եւ Վահագն Մորիկյանը։

Թրասուսերակիրների մրցումներում Արման Հովհաննիսյանը եւ Գեւորգ Բաղդասարյանը, պարտվելով 1/16 եզրափակիչում, դուրս մնացին հետագա պայքարից։

Խոցասուսերակիրների մրցավեճում մեր պատվիրակները ավելի հաջող հանդես եկան, քանի որ մրցակիցները համեմատաբար թույլ էին։ Գագիկ Մուրադյանը եւ Ղարիբ Վարդանյանը զբաղեցրեցին 5-րդ տեղերը, իսկ Անդրանիկ Արազյանը 1/16 փուլից դուրս մնաց պայքարից։

Լեռնադահուկային սպորտ։ Այս մարզաձեւից մրցումները սիրողական բնույթ էին կրում, քանզի մրցապարեզ էին դուրս եկել հիմնականում պատանիները։ Մրցումները անցկացվեցին երկու տարիքային խմբերում։ Վանաձորցի Էդմոն Մարտիրոսյանը 30 մասնակիցների մեջ գրավեց 8-րդ տեղը, իսկ ծաղկաձորցի Արման Հովհաննիսյանը՝ 5-րդ։

ՇԱԽՄԱՏ

Լոթյեն ամրապնդում է դիրքերը

Իսպանիայում ավարտին մոտեցող գրոսմայստերական մրցաշարի 9-րդ տուրում նոր հաղթանակ տարավ առաջատարը՝ ֆրանսիացի ժոել Լոթյեն, որը խաղում էր Վլադիմիր Հակոբյանի հետ։ Հայաստանի չեմպիոնը մեծ զոհաբերությամբ հասել էր մեծ առավելության, բայց, ինչպես Բարեեւի հետ պարտիայում, կոպիտ սխալ թույլ տվեց եւ ցավալի պարտություն կրեց։

Մյուս հանդիպումներում Թիմանը հաղթեց Ալմասիին, Խալիֆմանը՝ Լեկոյին, Յուսուպովը՝ Իլյեսկասին։ Հաշտություն կնքեցին Կորչնոյն ու Բարեեւը, Անդերսոնն ու Բելյավսկին։

Լոթյեն 7 միավորով վստահորեն գլխավորում է աղյուսակը եւ գործնականում իր համար ապահովել է առաջին մրցանակը։ Հակոբյանն ունի 4 միավոր։

Նախավերջին տուրում երեւանցին սեւերով հանդիպում է շվեդ Ուլֆ Անդերսոնի հետ, որը, առաջատարից բացի, պարտություն չկրած միակ մասնակիցն է։

Թեհրանի մրցաշարում

Պարսկաստանի մայրաքաղաքում շարունակվող միջազգային մրցաշարի չորրորդ տուրում երեւանցի շախմատիստներից Մելիքսեթ Խաչիյանը հաշտություն կնքեց, իսկ Լեւոն Արոնյանը պարտություն կրեց։

Հայաստանի երկու ներկայացուցիչներն էլ, չնայած այդ օրվա ոչ այնքան հաջող արդյունքներին, շարունակում են ընթանալ առաջատարների խմբում։ Խաչիյանը վաստակել է 3,5, իսկ Արոնյանը՝ 3 միավոր։

Թեհրանի մրցաշարի մասնակիցների մեջ են մեկ գրոսմայստեր եւ ութ միջազգային վարպետ։

Գ. Հ.

ՖՈՒՏԲՈԼ

Մրցաշրջանը բացվեց «Հոբելյանականում»

Արմավիրի «Հոբելյանական» մարզադաշտում ընթանում է Ռուդոլֆ Միրիմանյանին 3-րդ հուշամրցաշարը։ Ստուգատեսը մասնակից թիմերի համար ուժերի լուրջ փորձարկում է շուտով մեկնարկող ֆուտբոլի Հայաստանի առաջնության երկրորդ խաղաշրջանի նախաշեմին։ Հուշամրցաշարին մասնակցում են 8 թիմեր, որոնք բաժանված են երկու ենթախմբի։

Առաջին ենթախմբի մրցաշարային աղյուսակը գլխավորում է հանրապետության չեմպիոն «Փյունիկը»։ Անցկացված երկու հանդիպումներն էլ երեւանցիները հաղթանակով են ավարտել։ Նրանք առավելության են հասել «Նաիրիի» (5-0) եւ «Վանի» (1-0) նկատմամբ։ Առաջին տուրում «Վանի» ֆուտբոլիստները հաղթել են ՀՄՄ-ին (3-2), իսկ «Նաիրի»-ՀՄՄ մրցամարտը ավարտվել է 3-3 հաշվով։

Երկրորդ ենթախմբում առաջատարներն են Արարատի «Ցեմենտը» եւ Աբովյանի «Կոտայքը»։ Արարատցի ֆուտբոլիստներն առաջին տուրում երկու անպատասխան գնդակ են ուղարկել Արտաշատի «Դվինի» դարպասը, իսկ աբովյանցիները հաղթել են «Ղարաբաղին» (1-0)։ Երեկ հաղթողները հանդիպեցին միմյանց։ Ուժերը չափեցին նաեւ անհաջողակները՝ «Դվինը» եւ «Ղարաբաղը»։

ԱԹԼԵՏԻԿԱ

Պրիվալովան առայժմ չունի իրեն հավասարը

Ֆրանսիայում կայացած թեթեւատլետիկական մրցումներում մրցաշրջանի լավագույն արդյունքները գրանցեց աշխարհի 1996 թ. լավագույն մարզուհի, ռուսաստանցի Իրինա Պրիվալովան։ 60 մ վազքատարածությունը նա անցավ 7,01 վրկ, կրկնելով իր նախկին նվաճումը փակ մրցասպարեզում։ Իսկ ահա 200 մ Պրիվալովան սլացավ 22,52 վրկ-ում։

Նույն մրցաշարի ձողացատկի հատվածում մրցակցությունից դուրս էր հարավաֆրիկացի Օքերտ Բրիտցը, որն այդպես էլ չնվաճելով 6 մետրի սահմանը, հաղթեց 5 մ 95 սմ արդյունքով։

Նիմանը աշխարհի վեցակի չեմպիոն

Օլիմպիական խաղերի կրկնակի չեմպիոնուհի, 30-ամյա գերմանացի չմշկավազորդ Գունդե Նիմանը 6-րդ անգամ նվաճեց դասական բազմամարտի աշխարհի չեմպիոնի կոչումը։ Առաջիկա ձմեռային օլիմպիական խաղերի մայրաքաղաք Նագանոյում կայացած մրցումներում նա առաջինը ճանաչվեց երեք մրցատարածություններում եւ մեկում էլ վերջնագիծը հատեց երկրորդը։ Նիմանին հետեւեցին նրա հայրենակցուհի Կլաուդիա Ֆիֆշտայնը եւ հոլանդուհի Տոնի դե Լիֆդը։

ԹԵՆԻՍ

Հինգիսն ընթանում է առանց պարտության

ՌՈՅԹԵՐ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ԱՄՆ-ում վերջնագիծը հատեց «Սան Խոսե օուփըն» թենիսի մրցաշարը։ Քառորդ եզրափակիչում ամերիկացի Թոդ Մարտինը հաղթեց իր հայրենակից Ռիչի Ռենեբերգին, անգլիացի Գրեգ Ռուսեդսկին՝ ամերիկացի Մայքլ Չանգին, Անդրե Աղասին՝ ավստրալիացի Գրանտ Դոուլին, իսկ աշխարհի թիվ 1 ռակետ Փիթ Սամփրասը՝ ավստրալիացի Քրիս Վուդրոֆին։ Կիսաեզրափակիչ փուլում Ռուսեդսկին անակնկալ հաղթանակ տարավ Անդրե Աղասու նկատմամբ (6-3, 6-4), իսկ Փիթ Սամփրասը պարտության մատնեց Թոդ Մարտինին (6-3, 6-4)։ Երկար սպասվող եզրափակիչ հանդիպումը վաղեմի մրցակիցներ եւ բարեկամներ Սամփրասի եւ Աղասու միջեւ չկայացավ։ Փոխարենը հանդիսատեսներն ականատես եղան Սամփրասի եւ Ռուսեդսկու անհետաքրքիր մենամարտին, որը երկրորդ խաղափուլում դադարեցվեց անգլիացու ծնկի վնասվածքի պատճառով։

ԱՄԷ մայրաքաղաքում ավարտվեց Դուբայի բաց առաջնությունը, որի եզրափակիչում ուժերը չափեցին ավստրիացի Թոմաս Մուստերը եւ հորվաթ Գորան Իվանիշեւիչը։ Մուստերը կիսաեզրափակիչում 7-6, 2-6, 6-3 հաշվով պարտության մատնեց ամերիկացի Ջիմ Կուրյեին, իսկ Իվանիշեւիչի «զոհը» դարձավ չեխ Իրժե Նովակը (6-1, 3-6, 6-3)։ Վճռական խաղում Մուստերը կրկին գործի դնելով իր հուժկու հարվածները, 7-5, 7-6 հաշվով առավելության հասավ մրցաշարի անցյալ տարվա հաղթողի Իվանիշեւիչի նկատմամբ։

Փարիզում իր չորրորդ անընդմեջ մրցաշարն այս տարի շահեց 16-ամյա շվեյցարուհի Մարտինա Հինգիսը, որն, ի դեպ, դեռ ոչ մի հանդիպում չի պարտվել։ Այս ստուգատեսի մրցանակային հիմնադրամն էր 484 հազար դոլար։ Կիսաեզրափակիչում Հինգիսը 6-1, 6-3 հաշվով հաղթեց հորվաթ թենիսիստուհի Իվա Մայոլիին, իսկ նրա մրցակից գերմանուհի Անկե Խուբերը առավելության հասավ չեխ Յանա Նովոտնայի նկատմամբ (6-3, 6-4)։ Եզրափակիչում Հինգիսը հաղթեց 6-3, 7-6, 6-3 հաշվով։ Ավելորդ չէ նշել, որ զուգախաղերի վճռական մրցամարտում Հինգիս-Նովոտնա զույգը պարտության մատնեց ֆրանսուհի Ալեսանդրա Կուգայի եւ իտալուհի Ռիտա Գրանդե երկյակին։

ՁՄԵՌԱՅԻՆ ՄԱՐԶԱՁԵՎԵՐ

Եվս 20 միավոր, եւ Ս. Հարությունյանը կմասնակցի Նագանոյի ձմեռային օլիմպիադային

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Իտալիայի Սեստրիերե քաղաքում օրերս ավարտված լեռնադահուկային սպորտի աշխարհի առաջնությունում հայ մարզիկներից ամենահաջող ելույթ ունեցած Սեյրան Հարությունյանը ոլորավայրէջքում 64 երկրների 120 լեռնադահուկորդների մրցակցությունում գրավելով 44-րդ տեղը, ոչ միայն զգալիորեն բարելավեց իր անհատական գործակիցը, այլեւ համարյա թե բացեց իր առջեւ 1998 թ. Նագանոյի ձմեռային օլիմպիադայի դռները։

Նա վաստակեց օլիմպիադայի մասնակից դառնալու համար անհրաժեշտ 60 միավորից 40-ը եւ, փաստորեն, հնարավորություն ստացավ լրացնելու պակասը՝ մասնակցելով մեկ միջազգային մրցաշարի եւ նվաճել բաղձալի ուղեգիր։

Այդ մասին հայտնեցին ՀՀ լեռնադահուկային սպորտի ֆեդերացիայում, նշելով, որ մի քանի ուրիշ հայ մարզիկներ եւս կշարունակեն պայքարը օլիմպիադայի ուղեգրի համար։

Անգույն ելույթներ սպիտակ մրցասպարեզներում

Սպորտվարչության լրատվական ծառայությունից տեղեկացանք հայ մարզիկների ելույթների մասին Շվեդիայի Սանդսվալլ քաղաքում կայացած եվրոպայի երիտասարդական ձմեռային օլիմպիական օրերի մրցումներում։ Այնքան էլ տպավորիչ չէր լեռնադահուկորդների մեկնարկը։ Հսկա ոլորավայրէջքում Արմեն Սահակյանը, Վիգեն Հարությունյանը եւ Էդգար Սողոմոնյանը 82 մասնակիցների պայքարում զբաղեցրեցին համապատասխանաբար 67-րդ, 68-րդ եւ 69-րդ տեղերը։ Իսկ ոլորավայրէջքում երեքն էլ նախնական փուլում դուրս մնացին հետագա պայքարից։

Գեղասահքի մենասահորդների մրցավեճում Էդգար Գրիգորյանը 16 մասնակիցների մեջ գրավեց 14-րդ հորիզոնականը, իսկ Մերինե Թադեւոսյանը 23 մարզուհիների պայքարում 21-րդն էր։ Նշենք նաեւ, որ սույն մրցումներում Նագանոյի օլիմպիական խաղերի ուղեգիր չէր խաղարկվում։

Առջեւում «Գարնանային ծիծեռնակներն են»

Սպորտվարչության լրատվական ծառայությունից հայտնում են, որ Ատլանտայի օլիմպիական խաղերի մասնակից, հայաստանցի ջրացատկորդ Հովհաննես Ավթանդիլյանը իր մարզիչ Ռոբերտ Գրիգորյանի հետ մեկնել է Զապորոժիե (Ուկրաինա), որտեղ տեղացի մարզիկների հետ համատեղ ուսումնա-մարզական հավաքի կմասնակցի։ Նախատեսվում է, որ Ավթանդիլյանը մեկնարկ դուրս կգա մարտի 13-16-ը Մոսկվայում կայանալիք «Գարնանային ծիծեռնակներ» ավանդական միջազգային մրցաշարում։ Հիշեցնենք, որ այդ ստուգատեսը եվրոպայի գավաթի խաղարկության փուլերից մեկն է։

digitised by A.R.A.R.@

ԱԴՐԲԵՋԱՆ-ՎՐԱՍՏԱՆ

Փոխադարձ աջակցություն հակամարտությունների հարցերով

ԲԱՔՈՒ, 19 ՓԵՏՐՎԱՐ. ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ-ANS-PRESS. Փետրվարի 18-ին Բաքվում Ադրբեջանի եւ Վրաստանի նախագահներ Հեյդար Ալիեւը եւ Էդուարդ Շեւարդնաձեն ստորագրեցին «Վրաստանի եւ Ադրբեջանի ռազմավարական համագործակցության հետագա խորացման մասին» հռչակագիր: Փաստաթղթում նախատեսված է երկու երկրների փոխադարձ անվտանգության համակարգի ստեղծում, կապերի ընդլայնում եւ միջազգային ասպարեզում փոխգործակցություն:

Ինչպես հաղորդում է ANS-press գործակալությունը, նախագահների բանակցությունների ընթացքում կողմերը նշել են Վրաստանի եւ Ադրբեջանի փոխադարձ աջակցության կարեւորությունը արխազական եւ ղարաբաղյան հակամարտությունների քննարկման գործընթացում: Դա, նախագահների կարծիքով, հիմք կստեղծի բազմակողմանի կապերի հետագա խորացման համար:

Պետությունների ղեկավարները ստորագրել են նաեւ նավթի ու գազի բնագավառում համագործակցության մասին համաձայնագիր: Բացի այդ, երկու երկրների կառավարության ներկայացուցիչները ստորագրել են 18 պայմանագրեր, համաձայնագրեր եւ արձանագրություններ, որոնք վերաբերում են հարկային, սահմանային, տեղային եւ իրավական ոլորտներին, ինչպես նաեւ կապի եւ կրթության բնագավառներին:

Մամուլի ասուլիսում Հ. Ալիեւը հայտարարել է, որ ստորագրված հռչակագիրը չի հակասում միասնական Կովկասի գաղափարին, քանի որ, նրա կարծիքով, Ադրբեջանի եւ Վրաստանի ռազմավարական համագործակցությունը ծառայում է, առաջին հերթին, տարածաշրջանի կայունության ամրապնդմանը: Է. Շեւարդնաձեն կարծիք է հայտնել, որ հենց հռչակագիրն էլ հենման կետ կդառնա Վրաստանում եւ Ադրբեջանում հակամարտությունների լուծման եւ ամբողջ տարածաշրջանում խաղաղության հաստատման գործում:

Հ. Ալիեւը հայտարարել է, որ նավթի փոխադրման երթուղիներից մեկը դարտադիր կանցնի Վրաստանով: Է. Շեւարդնաձեն ընդգծել է, որ Վրաստանը լիովին երաշխավորում է այդ երթուղու անվտանգությունը:

Է. Շեւարդնաձեն նշել է, որ Վրաստանի տարածքում ռուսական ռազմական հենակայանների տեղաբաշխման մասին պայմանագիրը առայժմ վավերացված չէ եւ կվավերացվի միայն այն դեպքում, երբ ՌԴ-ն բավարար աջակցություն ցուցաբերի աբխազական հակամարտության լուծման գործում:

Վերջերս Ուկրաինա կատարած իր այցի առնչությամբ Շեւարդնաձեն նշել է, որ Կիեւը հետաքրքրություն է դրսեւորել Վրաստանի, Ադրբեջանի, Ուզբեկստանի եւ Կիրգիզիայի տարածքներով անցնող Եվրոպա-Ասիա տրանսպորտային միջանցքի հնարավորությունների օգտագործման խնդրի հանդեպ: Նախագահը կարծիք է հայտնել, որ Ադրբեջանը եւ Վրաստանը կարող են տարանցման տարածք ծառայել ոչ միայն Արեւմուտք-Արեւելք ուղղությամբ, այլ նաեւ Հյուսիս-Հարավ: Նրա կարծիքով, այդ դեպքում Ռուսաստանը եւս կկարողանա օգտվել այդ տրանսպորտային ընդարձակ ցանցի բոլոր առավելություններից: Սակայն, նշել է Շեւարդնաձեն, քանի դեռ տարածաշրջանում կարգավորված չեն հակամարտությունները, որոնք կարող էր լուծել Ռուսաստանը, բայց չի լուծում, նրա ներգրավումը այդ ցանցում խնդրահարույց է:

Դեպի արեւելք ՆԱՏՕ-ի ընդլայնման հարցի վերաբերյալ Շեւարդնաձեն նշել է, որ այսօրվա դրությամբ Վրաստանի առջեւ այդ խնդիրը ծառացած չէ, քանի որ դաշինքի տեղաշարժը դեպի արեւելք անմիջականորեն չի առնչվում Անդրկովկասին: Ընդսմին նա հայտարարել է, որ համաեվրոպական անվտանգության մոդելի ստեղծման գործընթացները չեն կարող չհետաքրքրել անդրկովկասյան երկրներին: Սակայն նա ընդգծել է, որ ոչ ոք իրավունք չունի այս կամ այն երկրին արգելել անդամակցելու որեւէ միջազգային կազմակերպության, այդ թվում եւ ՆԱՏՕ-ին:

«ԱրմենՏել»-ը հայտարարում է ...

«Երևանի հեռախոսային ցանց» ԴՁ-ն հեռախոսային կայանների ֆիզիկական մաշվածության, ազատ համարների բացակայության և անգամ ռեզերվային համարների սպառման պատճառով, ստիպված է ժամանակավոր դադարեցնել նոր հեռախոսահամարների տրամադրումը և տեղադրումը Երևան քաղաքի գրեթե բոլոր շրջաններում:

Ինչպես բազմիցս նշվել է, ՀՀ Կապի նախարարության և ԱՄՆ-ի «Տրանս-Վորլդ Տելեկոմ» ընկերության միջև ստեղծվել և գործում է Հայաստանի հեռախոսային կապի օպերատոր հանդիսացող «ԱրմենՏել» համատեղ ձեռնարկությունը: «ԱրմենՏել» -ը ծավալել է Երևանի հեռախոսային ցանցի վերակառուցման, վերազինման և արդիականացման աշխատանքները, որոնց արդյունքում կբարելավվի հեռախոսակապի որակը, կավելանա բաժանորդային հեռախոսահամարների քանակը և մատուցվող հեռախոսակապի տեսականին: Ավարտին են մոտենում վերակառուցման առաջին փուլի աշխատանքները: 52, 56, 58, 44 և 45 հեռախոսային կայաններում ավարտվել են «Siemens» ֆիրմայի արտադրության ժամանակակից թվային կայանների տեղակայման և մոնտաժման աշխատանքները: Շուտով կսկսվեն հին կայանների հեռախոսային գծերի փոխանջատումը նոր կայաններին: Երևան քաղաքի մնացած բոլոր հեռախոսային կայանների վերակառուցումը կկատարվի երեք տարվա ընթացքում: Վերակառուցման ընթացքի և աշխատանքների ավարտման գրաֆիկների մասին «ԱրմենՏել»-ը պարբերաբար կտեղեկացնի հասարակայնությանը:

Վերոհիշյալ վերակառուցման աշխատանքները արդյունավետ զարգացնելու, նոր հեռախոսահամարի իրական պահանջարկը որոշելու նպատակով «ԱրմենՏել» -ը անցկացնում է նոր հեռախոսահամարներ տրամադրելու դիմումների ընդունման և հաշվառման գործընթացը: Դիմումների ձևերը կարող եք ստանալ և լրացնել (անձնագիրը պարտադիր է) Երևանի հեռախոսային ցանցի ԱՀԿ-ների բաժանորդների սպասարկման համապատասխան բաժիններում ժամը 9:00 - 16:30, ընդմիջում 12:00 - 13:00:

Հասցեները

- Բաժանորդների սպասարկման կենտրոնական բաժին Չարենցի 76, Երևան
- 55 / 57 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Չարենցի 76, Երևան
- 22 / 26 / 27 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Գյուլբեկյան 26, Երևան
- 24 / 25 / 28 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Բաբայան 29 (էլ. ցանցի հարևանությամբ)
- 61 / 62 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Անդրյան 1նրբ. փող. N6, Երևան
- 45 / 47 / 47ա ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Նոր-Արեշ 5-րդ փող., 20 շենք, Երևան
- 52 / 53 / 56 / 58 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Նալբանդյան 28, Երևան
- 34 / 35 / 39 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Բաշինջաղյան 177, Երևան
- 42 / 44 / 46 / 48 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Հ. Հովսեփյան N 15, Երևան
- 72 / 73 / 74 / 77 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Օգանովի փող., Հարավ Արևմտյան թաղամաս (Ունիվերսամի մոտ), Երևան
- 63 / 64 / 65 ԱՀԿ բաժանորդների սպասարկման բաժին, Ն. Ստեփանյանի 1, Նորքի 2-րդ զանգված

«ԱրմենՏել» ՀՁ
ԵՀՑ Բաժանորդների
սպասարկման տնօրինություն

Դ Ի Մ Ո Ւ Մ . No

Հեռախոսի տեղադրման վերաբերյալ

Դիմող ______________________
/Անուն, Ազգանուն/

Հասցե ______________________

Անձնագիր ______________________
/Սերիա, համար/

"___" ____________ 1997թ. ____________
/Դիմողի ստորագրությունը/

Ա Ս Տ Ա Ց Ա Կ Ա Ն

Դիմումի No ________ "___" ____________ 1997թ.

ԵՀՑ Բաժանորդների սպասարկման տնօրինություն

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի Հատուկ դասընթացների բաժինը հրավիրում է

«Համաշխարհային քաղաքականության ներածություն»

թեմայով դասընթացին

Այս դասընթացը կմատուցվի որպես միջազգային հարաբերությունների քաղաքական հարցերին նվիրված ներածություն: Դասընթացը կանդրադառնա միջազգային հարաբերությունների զանազան տեսություններին, ինչն ունկնդիրներին կօգնի հասկանալ եւ բացատրել քաղաքական բարդ գործողություններն ու իրադարձությունները: Դասընթացը կվերլուծի 1) պետությունների համակարգը եւ ուժերի հավասարակշռությունը պետությունների միջեւ, 2) պետությունների ներքին քաղաքական գործոնների ազդեցությունը նրանց արտաքին գործունեության վրա, 3) քաղաքական որոշումներ կայացնելու գործընթացը՝ նկատի առնելով իրականության ընկալումը քաղաքականություն ձեւավորող եւ իրականացնող անձանց եւ հաստատությունների կողմից:

Դասընթացը կքննարկի միջազգային հարաբերությունների ուսումնասիրման իրապաշտ եւ գաղափարապաշտ մոտեցումները, ինչպես նաեւ կոնֆլիկտի, միջազգային անվտանգության, ինտեգրացման եւ համակարգերի տեսությունները:

Դասընթացն օգտակար կլինի կառավարական հաստատությունների աշխատողներին, հարակից մասնագիտությունների ուսանողներին եւ լրագրողներին:

- *Դասընթացը կվարի ՀՀ արտաքին գործերի առաջին փոխնախարար, Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի (ՀԱՀ) դասախոս Վարդան Օսկանյանը*
- *Սկիզբը՝ ս. թ. մարտի 17-ին*
- *Տեւողությունը՝ 6 շաբաթ*
- *Օրերը՝ երկուշաբթի եւ ուրբաթ, ժամը՝ 18:30-ից մինչեւ 20:30*
- *Պարապմունքները կընթանան հայերեն*
- *Գրանցումը եւ վճարումը տեղի կունենան ՀԱՀ-ի 19ա սենյակում*
- *Դասընթացին կարող են մասնակցել միայն առաջին 30 գրանցվածները*
- *Վարձը՝ 45 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ*

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել 27-16-58

«ԱՅԱՔՍ»
ՖԻՐՄԱՆ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒՄ Է
ՁԵԶ ՀԱՄԱՐ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԵԼ

Ամեն երկուշաբթի տուրիստական ուղեւորություն

ՀԱԼԵՊ-ԲԵՅՐՈՒԹ

հաճելի ճամփորդություն,
շահավետ առեւտուր արեւելյան հատուկ շուկայում

Երկու շաբաթը մեկ անգամ կանոնավոր ուղիղ չվերթ

ԵՐԵՎԱՆ-ԼԱՌՆԱԿԱ (ԿԻՊՐՈՍ)

Հրաշալի Միջերկրական ծովափ
Բարձրակարգ հյուրանոցներ բոլոր հարմարություններով

Մարտի 22-ից 28-ը տուրիստական ուղեւորություն

Ավստրիայի մայրաքաղաք ՎԻԵՆՆԱ

**** հյուրանոց, սնունդը՝ օրը 2 անգամ,
հատուկ էքսկուրսիոն ծրագիր

ԵՐԵՎԱՆ, ՊՈՒՇԿԻՆԻ Փ. 43/ա ՀԵՌ.. 538845, 531573

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

3 սենյականոց բնակարան, ավտոտնակով, Վրացական փողոցում:

ՀԵՌ. 25-11-87, 58-18-41

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

2 սենյականոց բնակարան 5 հարկանի քարե շենքի 1-ին հարկում, Դեմիրճյան 17 շենք:

Հեռախոսներ՝

58-18-41, 52-30-56

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Առանձնատուն, 80 քառ. մ նկուղ-ավտոտնակով եւ երկու բնակելի հարկով (առանց ներքին հարդարանքի), «Զվարթնոց» կինոթատրոնի մոտակայքում (Մոնումենտ): Կա նաեւ մրգատու ծառերով փոքրիկ այգի:

Զանգահարել՝ 27 22 57 ժամը 10-16, 58 33 26 ժամը 18-23

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ԱՆՎՃԱՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԳՈՐԾՈՂ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱՐԿԻ ԵՎ ՊԱՀԱՆՋԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԵՌԱԽՈՍՈՎ. 589167, 581351

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան. Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 520 Տպաքանակը 3000 Ստորագրված է տպագրության 19. 02. 1997 Գինը 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@